9 16

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
75 років
Служби Народові

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 74125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVI. Ч. 1. JERSEY CITY and NEW YORK, ЧЕТВЕР, 2-го СІЧНЯ 1969 ЦЕНТІВ 10 CENTS ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, THURSDAY, JANUARY 2, 1969 No. 1. VOL. LXXVI.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ ВСТУПАЄ В 75-РІЧЧЯ СВОЄЇ ДІЯЛЬНОСТИ

Іван ФРАНКО

З НОВИМ РОКОМ

З Новим Роком, браття милі,
В новім щастю, в новій силі
Радісно вітаю вас
І бажаю, щоб в здоров'ю,
В мирі з братньою любов'ю
Відтепер ішов вам час.

І бажаю, щоб трудяще
Те життя вам якнайкраще
Без біди минуло всім,
Щоб думками ви міцніли,
Багатіли, не бідніли,
Щоб веселий був ваш дім.

І бажаю, щоб ви згідно,
Спільно, свідомо, свобідно
Йшли до спільної мети.
В своїй хаті жить по свому,
Не коритися нікому,
Лад найкращий завести.
Щирій праці — Бог поможе!
Дай вам, Боже, все, що гоже!

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Вівторок, 31 грудня, 1968

В АМЕРИЦІ

ДЖОРДЖ П. ШУЛЦ, обраний Ніксоном на секретаря праці в його майбутньому уряді, заявив, що найголовнішим завданням в діяльності нового уряду буде затруднити якнайбільшу кількість безробітних мешканців „слямів", здебільшого негрів. Заявляючи це під час промови на зібранні очолюваної ним Асоціяції для дослідів над індустрійними взаєминами в Чикаґо, Шулц торкнувся теж деяких питань боротьби з інфляцією.

СЕНАТОР ЕДВАРД КЕННЕДІ, брат убитих Джана Ф. Кеннеді і Роберта Кеннеді, сповістив про своє бажання старатися за становище асистента провідника демократів у Сенаті, що його займає тепер сенатор Рассел Б. Лонґ з Луїзіяни. Дехто з прихильників сен. Е. Кеннеді вважає, що ці заходи сенатора вказують на можливість його кандидатури на президента ЗСА під час виборів 1972 року.

ВІЙСЬКОВИЙ РЕЖИМ У БРАЗИЛІЇ, очолюваний президентом Артуром да Коста е Сільва, проголосив після триденної сесії Національної Ради Безпеки постанову про усунення з урядів і позбавлення на протяг десяти років політичних прав Карльоса Лясерди, колишнього губернатора провінції Ґанабара, як також одинадцяти членів Бразилійського Конґресу та одного судді. Водночас із цим проголошено, що подібні „революційні рішення" можуть бути прийняті режимом кожного часу, у випадку потреби.

У ЗВ'ЯЗКУ З ПЛЯНАМИ ДЕЯКОЇ ЧАСТИНИ ДЕМОКРАТИЧНИХ ЧЛЕНІВ ПАЛАТИ РЕПРЕЗЕНТАНТІВ обрати на місце спікера палати Джана В. МекКормека нову людину, президент Джансон заявив, що він не встрягатиме в ці намагання, бо справа спікера в Палаті Репрезентантів є виключно справою самого Конґресу. Пресовий секретар Білого Дому ствердив також, що през. Джансон не обговорював цієї справи із самим МекКормеком.

ЗДІЙСНЕНІ ПРОТЯГОМ 1968 РОКУ НОВІ КОНТРАКТИ ПРАЦІ у ЗСА досягли рекордової пересічі в збільшенні заробітних платень й інших виплат на 6,6 процента в порівнянні до 1967 року. Нові договори праці, заключені в 1968 році, охопили яких 4,5 мільйона робітників із усіх 10,7 млн. робітників, забезпечених великими колективними договорами.

У СВІТІ

ПРЕМ'ЄР ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНИ ОЛЬДРІХ ЧЕРНІК ЗГОЛОСИВ димісію свою і цілого уряду, щоб промостити місце для нового уряду згідно з перетворенням Чехо-Словаччини на федеративний лад. Президент Людвік Свобода доручив Черінкові й іншим міністрам тимчасово урядувати. Новий федеральний уряд буде складатися тільки з 7-ох, а не 23-ох міністрів. Окремі уряди будуть для Словаччини й Моравії.

5-ГО БЕРЕЗНЯ 1969 Р. ВІДБУДУТЬСЯ в Західньому Берліні вибори нового президента Німецької Федеративної Республіки: для цієї цілі прибудуть до Західнього Берліну 1.036 члени Федерального парляменту. Президент Гайнріх Любке зрікся і більше не кандидує. Совєти і Східня Німеччина протестують проти обрання Західнього Берліну для таких виборів, як проти „провокації", дармацо те саме було в 1959 і 1964 р.р.

У БЕЙРУТІ АРАБСЬКЕ ЛИВАНСЬКЕ ВІЙСЬКО БЕРЕЖЕ жидівську дільницю, відгородивши її від решти міста. Ливан нараховує взагалі тільки яких 2,500.000 населення, наполовину християн і наполовину мусульман. Жидів у Ливані є кругло 4.000 — майже всі вони живуть в одній дільниці Бейруту. Після наскоку на летовище в Бейруті ізраїльського військового летунства — арабське населення таке озлоблене, що уряд рішив нікого з-поза жидівської дільниці не допускати туди.

В ІТАЛІЇ СНІГ, СНІГОВІЇ І ОЖЕЛЕДІ СПРИЧИНИЛИ смерть сімох осіб та занархізували наземний і летунський рух. Особливо в Римі й Венеції глибокий сніг. З міжнародного летовища у Римі скеровувано літаки, які мали там приземлитись, до Франції й Неаполю. В багатьох селах і малих містечках появились вовки, що вийшли з гірських лісів шукати поживи.

ПІВНІЧНО - В'ЄТНАМСЬКІ ОФІЦІЙНІ КОЛА ПРИЙНЯЛИ з ентузіязмом вістку про розрядження водневої бомби в Комуністичному Китаї, добачивши в тій події велику заохоту для себе — „боротися проти американської агресії". З Японії повідомлено, що вибух китайської водневої бомби спричинив вдесятеро більшу радіяцію, як нормальна, але все ж без загрози для життя людей і тварин.

У САЙҐОНІ АРЕШТУВАЛИ брата першого голови делеґації підпільного Фронту Національного Визволення на Паризькій конференції, пані Нґуєн Ті Бінь, 37-річного Нґуєна Донґ Га, за ведення пацифістичної пропаґанди між студентами.

У ПОШАНІ ДО ПІОНЕРІВ — ЛИЦЕМ ДО МОЛОДІ!

ПРОГОЛОШЕННЯ І ЗАКЛИК ГОЛОВНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Цього Року Божого 1969-го, в День Батька З'єдинаних Стейтів Америки Юрія Вашинґтона 22-го лютого, сповниться 75 років з того часу, **як у вуглекопському пенсильвенійському містечку Шамокіні створено таке „всенародне об'єднання, до якого кожний український переселенець, звідки він не походив би і де б він не жив, міг належати" — Український Народний Союз. Заснували цю першу в Новому** Світі краєву **українську забезпеченево-допомогову та суспільно-громадську установу наші священики-піонери та горстка свідомих робітників-переселенців з головною метою:** зорганізувати всі наші людські духові і **матеріяльні ресурси на допомогу самим собі в Новому Світі** та своєму **українському народові на Рідній Землі в його змаганнях до волі і незалежности.**

Повних 75 років виконує Український Народний **Союз це своє завдання, ставши угольним каменем, на якому здвигнено** ту величну **будівлю, що її називаємо Українською Спільнотою в З'єдинаних Стейтах Америки** і в **Канаді. Завдяки започаткованій створенням Українського Народного Союзу зорганізованості** та **спільними** зусиллями **Північно-Американський континент від Арктики в Канаді** по Мехіканську **затоку на півдні, від Атлантику на сході по Пацифік на заході покрився ґустою** мережею **українських парафій і громад, українських церков, шкіл і народних домів, а творчий** ум і **трудящі руки кількох українських ґенерацій створили неоцінені духові й матеріяльні** вартості, **дали замітний вклад у багатобічну розбудову своїх прибраних батьківщин, З'єдинаних** Стейтів **Америки і Канади, внесли поважний вклад у змагання українського народу на** Рідній Землі.

У першому повідомленні про створення **Українського Народного Союзу сказано, що „важливий крок зроблено, Український** Народний **Союз уже створено, український нарід воскрес в Америці". Історія потверджує ці** слова. **Тим то й 75-літній ювілей Українського Народного Союзу є рівночасно і ювілеєм організації Американської і Канадійської України. Маючи це на увазі та оцим проголошуючи 1969-ий** рік

ЮВІЛЕЙНИМ РОКОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ,

закликаємо його багатотисячне членство **відзначити цей Ювілей згідно з найкращими традиціями нашої установи, додатковими і збільшеними зусиллями для:**

- **Скріплення і дальшої** розбудови **наших Українських Католицької і Православної Церков та Євангельських Церковних** Згромаджень;
- **Дальшої розбудови** і росту **наших центральних краєвих репрезентацій, Українського Конґресового Комітету Америки і Комітету Українців Канади та створеної недавно надбудови — Світового Конґресу Вільних Українців, як** і всіх **наших народних, професійних, наукових, суспільно-громадських, жіночих, економічних, харитативних й інших установ і організацій, а зокрема організацій нашої** молоді **і нашого** шкільництва;
- **Закріплення духового** зв'язку **з нашим українським народом на Рідній Землі та ще більшої і видатнішої допомоги** в **його героїчних змаганнях до волі і незалежности!**

У своєму першому заклику до **створення Українського Народного Союзу його основоположники висловили надію, що коли „ця думка та мисль втілиться в діло, то грядучі покоління, які народяться на вільній** землі, **будуть дякувати і тихим, нелукавим словом згадувати нас, і наші могили заквітчають** квітами, **политими** сльозами **радости і вдячности".**

З нагоди теперішнього Ювілею **75-річчя** ми **віддамо найкращу і найбільшу пошану нашим піонерам-основоположникам,** як **докладемо** нових **зусиль для здійснення їхнього заповіту: об'єднання всіх українців Нового Світу, звідки** вони **не походили б і де б вони не жили, в організаційних рядах Українського Народного Союзу, цієї справжньої Української Заморської Твердині!**

Наші основоположники створили **Український Народний Союз з думкою про майбутнє, про ті ґенерації, що прийдуть** по них. **Тож і ми,** відзначаючи **75-літній Ювілей цієї установи, віддаймо всю пошану її** піонерам-основоположникам **та звернімось лицем до нашої молоді, нашого майбутнього!**

Закликаємо всі Відділи Українського **Народного Союзу в ЗСА і в Канаді та всі їхні Окружні Комітети, щоб під цим** гаслом: **У ПОШАНІ ДО ПІОНЕРІВ — ЛИЦЕМ ДО МОЛОДІ! — вже тепер заініціювали, спільно** з **усіми** іншими **місцевими українськими організаціями і установами, підготову до відповідного** вдзначення **цього Великого Ювілею Американської і Канадійської України впродовж** цього **ювілейного** року!

Джерзі Ситі, Н. Дж., 2-го січня **1969-го** року.

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

БЕНКЕТ І БАЛЬ В НЮ ЙОРКУ 22-ГО ЛЮТОГО ЗАПОЧАТКУЄ КРАЙОВІ СВЯТКУВАННЯ 75-РІЧЧЯ УНС В ЗСА І КАНАДІ

Джерзі Ситі. — Як уже інформовано в „Свободі" з 19-го грудня 1968-го року, після нарад Головного Екзекутивного Комітету УНС, крайові відзначування 75-літнього ювілею Українського Народного Союзу в 1969-му році започаткує Ювілейний Бенкет і Баль, що відбудеться в сам день створення УНСоюзу перед 75-роками, 22-го лютого, у великій балевій залі готелю Коммадор в Ню Йорку. Черговою великою імпрезою буде прем'єра інтенсивно підготовлюваної вже від довшого часу нової опери проф. Антона Рудницького „Анна Ярославна" до лібретта Леоніда Полтави. Прем'єра відбудеться в репрезентативній Карнеґі Гол в суботу, 24-го травня 1969-го року та буде повторена чергового дня, в неділю 25-го травня, в Тавн Гол у Філядельфії. В тижні від 26-го травня того року відбудуться на Союзівці річні наради Головного Уряду УНС, а під кінець того тижня, в суботу 31-го травня, після Пропам'ятного Дня, відбудеться в місті створення УНСоюзу, в Шамокіні, врочистість відкриття Пропам'ятного Каменя на пошану піонерів - основоположників організації Американської України та бенкет. Чергового дня, в неділю 1-го червня буде там же всенародний ювілейний фестиваль з виступами найкращих мистецьких ансамблів.

Це тільки головніші ювілейні імпрези. Подібні відбуватимуться по всіх осередках українського поселення в ЗСА і Канаді, з участю федеральних, стейтово - провінційних та міських репрезентантів. Відділи УНСоюзу чи Окружні Комітети Відділів повинні вже почати підготову до місцевих ювілейних святкувань, ініціюючи насамперед створення по всіх наших громадах Ювілейних Комітетів з участю репрезентантів усіх місцевих установ і організацій.

Ювілейні публікації

Найбільшою і найважливішою публікацією УНСоюзу в його ювілейному році буде другий том Англомовної Енциклопедії Українознавства під головною редакцією професора д-ра Володимира Кубійовича. Цей том, як і перший в 1963-му році, появиться у видавництві і під фірмою Торонтського Університету в червні 1969-го року.

В січні 1969-го року буде надрукований у в-ві „Свобода" та висланий всім 20.000 передплатників „Свободи" ювілейний збірник - альманах у 75-річчя УНСоюзу: „Українська Заморська Твердиня". До 75-ліття створення УНСоюзу 22-го лютого появиться також люксусовий „Ювілейний Звіт" із сконденсованими звідомленнями всіх екзекутивних урядовців про працю і досягнення УНСоюзу в організаційній, фінансовій, культурно - видавничій та інших ділянках його активности. В підготові до друку є велика праця відомого українського письменника Уласа Самчука: „Союз незнаних" з присвятою: „До 75-ліття творчого, будуючого і організуючого діяння Українського Народного Союзу та пам'яті його благородних основоположників, будівничих і прапороносців".

Збільшена на 75 відсотків дивіденда

Винесена Головним Урядом на останніх річних нарадах постанова, щоб з нагоди 75-ліття УНСоюзу збільшити в 1969-му році висоту виплачуваної членам УНС дивіденди на 75 відсотків, уже має апробату відповідних властей та буде виплачена.

7.500 нових членів

До ряду інших ювілейних зусиль з нагоди 75-річчя УНСоюзу в 1969-му році прилучиться в першу чергу велика ювілейна організаційна кампанія з кінцевою метою включити в організаційні рямки УНСоюзу і тим самим Української Громади в ЗСА й Канаді щонайменше 7.500 нових членів. Схвалено спеціяльні нагороди та почесті для тих, що матимуть найкращі успіхи в цій кампанії.

Будова нових приміщень

Існують всі вигляди на те, що в 75-ліття УНСоюзу в 1969-му році почнеться вже також і будова нових приміщень для Головної Канцелярії та в-ва „Свобода". Досягнено порозуміння щодо придбання відповідної площі і тепер приготовляється відповідне контрактове оформлення цієї справи, як і перевірка пригожости площі під заплянову будову.

ЗСА й інші держави світу засуджують Ізраїль за наїзд на летовище в Бейруті

Ню Йорк, Об'єднані Нації. — Рада Безпеки ОН на своєму засіданні в понеділок 30 грудня ц. р. засудила одностайно Ізраїль за переведений його літаками збройний налет на цивільне летовище в столиці Ливану Бейруті, у висліді якого було знищено 13 пасажирських літаків Ливану і зруйноване летовище. З одностайним засудом Ізраїлю за цей безпрецедентний збройний напад на цивільну інсталяцію виступили і представники З'єдинаних Стейтів Америки і Совєтського Союзу і всіх інших держав. Представник Ливану Едвард Борра, заявляючи, що рейд ізраїльських гелікоптерів був „відкритою аґресією", яка спричинилася до „величезних втрат", вимагав не тільки засудження, але ефективних санкцій проти ізраїльських аґресорів. Делеґат Ізраїлю виправдував цей наїзд конечністю відплати за напад арабських терористів на ізраїльський літак в Атенах, заявляючи, що Ізраїль мусить боронитися, бо він оточений терористами, які хочуть його знищити. Невиправданий рейд ізраїльських літаків на цивільне летовище в Бейруті викликав обурення не тільки в усьому світі, але пригноблення в самому Ізраїлі, частина громадян якого заявляє своє незадоволення з цього роду „відплатних акцій". Папа Павло VI в окремому посланні до президента Ливану висловив своє співчуття.

Дейвід Пакард, який заробляв річно мільйон долярів, прийняв пост заступника Секретаря Оборони за $30,000 річно

Вашингтон. — „Ця країна *була доброю для мене і багато для мене зробила; тепер прийшов час, щоб я щось зробив для своєї країни!"* — заявив Дейвід Пакард, піонер в індустрії електронічних інструментів, який заробляв приблизно один мільйон долярів річно, приймаючи запропонований йому новообраним президентом Ричардом Ніксоном пост заступника секретаря оборони з платнею 30,000 долярів річно. Пакард був назначений заступником секретаря оборони на пропозицію новонайменованого секретаря оборони, тепер ще конґресмена Мелвіна Л. Ларда, який і повідомив про цю номінацію під час пресової конференції, називаючи Пакарда „видатним лідером бизнесу" та прославляючи його готовість „піти на цю жертву". Пакард сам вияснив, як ця жертва виглядає. Він був співосновником та головою і екзекутивним директором фірми електронічних інструментів Гюлетт-Пакард та мав зв'язки і акції в ряді інших фірм, що виконують контракти для уряду. Щоб оминути „конфлікту інтересів", Пакард зрезиґнував з усіх ти своїх дотеперішніх постів та позбувся акцій, що сумарично приносили йому приблизно один мільйон долярів прибутку річно.

Національний Даток до УНФонду УККА можна переслати до 4 січня 1969 р.

Ню Йорк. — Канцелярія УККА повідомляє, що з огляду на загальне припізнення достави пошти з приводу Різдва за новим стилем та Нового Року, гроші переслані до канцелярії УККА до суботи, 4-го січня 1968 р., будуть зараховані до збірки національного датку за 1968 рік. Тому канцелярія УККА закликає платників національного датку, як особи, так установи, щоб вони вплатили або вислали свій національний даток негайно, а Відділи УККА та всіх збірщиків на УНФонд прохає, щоб вони вислали зібрані гроші враз з розчисленням у вище поданому реченці. Як відомо, пожертви національного датку на УНФонд УККА звільнені від оподаткування.

Сенатор Россел заповідає розгляд поведінки „Пуебла"

Вашингтон. — Сенатор Ричард Б. Россел з Вірджінії, що є головою Сенатської комісії збройних сил, заповів, що він старатиметься дістати від командування фльоти копії наказів для розвідчого корабля „Пуебло", що його схопили північно-корейські комуністи майже рік тому і щойно тепер звільнили залогу, над якою неймовірно знущалися. Сенатор Россел хоче знати, чому залога „Пуебла" не затопила корабля, як почалася на нього комуністична атака, натомість дозволила на схоплення „Пуебла" з важливими інструментами і документами. Говорячи про залогу „Пуебла", сенатор Россел заявив: „Цих людей вітають, як героїв. Вони перебули ув'язнення. Але вони підписали багато заяв, які на мою думку не віддзеркалюють героїзму".

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Багатий на події рік

Минулий, 1968-ий рік — багатющий на події як в міжнародному й американському, так і в українському житті. Тому в короткому огляді можна назвати хіба найважливіші з них, не входячи в ширше з'ясовування їх значення.

Щоб розпочати від того, що нас, українців, у вільному світі найближче стосується, на першому місці слід назвати несподівані відвідини у Західній гемісфері Його Блаженства Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого, який не тільки привіз із собою слова братолюбія, але й заманіфестував ділами потребу замирення однаково всередині Української Католицької Церкви, як і між нею та іншими християнськими Церквами, в першу чергу — історичною Українською Православною Церквою. Тріюмфальний похід, в який перетворились ті відвідини, був виявом стихійної туги за духовим проводом і відданости людини, яка 17-річними терпіннями на совєтському засланні доказала незламну вірність Церкві і Нації, та популярности ідеї Патріярхату.

Створення першої Катедри Українознавства в одному з найпередовіших університетів вільного світу, в Гарвардському університеті в Кембриджі, Месс., це безумовно осяг американсько - української еміграції, яка ще раз засвідчила зрозуміння потреб української науки власне на американському терені. Підписання даної умови саме на 22 січня, в 50-ті роковини Української Національної Революції, підкреслило суто український характер того задуму.

Оте 50-річчя дало поштовх до активізації української громади в усіх більших скупченнях у вільному світі. 50-річчя Листопадового Зриву і створення Української Галицької Армії та 25-річчя Першої Української Дивізії УНА були дальшими ювілеями, які активізували ідею збройної боротьби за українську державність. Вісті про переслідування українських інтелектуалів в СССР і зацікавлення цією справою у великій міжнародній пресі — було дальшим доказом живучости української визвольної справи. Коли мова про ювілеї, то — „про домо ностра" — треба згадати 75-річний ювілей „Свободи". Всі ті й багато інших радісних подій і проявів живучости й активности української вільної громади замрячував факт відходу в засвіти десятків видатних громадян...

Найважливішими подіями на американському ґрунті були, безумовно, дві: вибори й перемога республіканського кандидата Ричарда Ніксона та недавній подивугідний, епохальний 6-денний лет трьох американських астронавтів і їх кружляння довкола Місяця. Лет „Аполло 8" підвищив в очах всього світу престиж Америки й ще раз підкреслив її недосяжний технологічний розвиток, невичерпний потенціял духових і матеріяльних вартостей. Але водночас ЗСА переживали прикрі внутрішні події — заворушення, демонстрації, внутрішнього розхитання. Згинув в атентаті муринський лідер д-р Мартін Лютер Кінг і згинув в атентаті під час виборчої кампанії сенатор Роберт Ф. Кеннеді. 11 місяців перебували в північнокорейській неволі 82 члени розвідчого корабля „Пуебло" — і вже сім років ведеться В'єтнамська війна, а Паризька, нібито мирова конференція ще не вийшла поза стадію процедуральних переспрів.

За найважливішу подію міжнародного характеру слід уважати інвазію в Чехо - Словаччині із проголошенням совєтської доктрини про „право" боронити збройною силою московський тип комунізму в кожній країні „соціялістичної співдружности". Великі травневі страйки й заворушення у Франції спричинили господарську кризу, яка породила острах за цілість не лише французького франка, але й інших валют. Гострими засобами ощадности де Голль намагається рятувати ситуацію. Франція знову не допустила Британії до Европейської Економічної Спільноти. У Британії, між іншим, проявилася уперше в досить гострій формі расова проблема. Не осягнено замирення між Ізраїлем і його арабськими сусідами після війни в червні 1967 року, ані нема замирення у кривавій війні між центральним урядом Нігерії та Біяфрою, що відділилась від Нігерії. Не поладнано також затяжного конфлікту між Британією і Родезією, яка відкинула всі британські сугестії щодо гарантування прав муринської більшости в тій країні.

В загальному у широкому світі панував у минулому, 1968 році неспокій—не тільки в політичному розумінні, як радше в психологічному, духовому. Суперечки довкола Енцикліки Папи Павла VI проти всіх засобів штучного обмежування народин, виникнення течії „Нової Лівиці" та анархічного і нігілістичного табору серед молоді, що діє під гаслами пацифізму, лібералізму й академічної свободи, — всі ці рухи й нерозв'язані проблеми переходять у спадщину 1969 рокові.

Мих. Килимник

„РЕВОЛЮЦІЯ ПРИХОДИТЬ В УКРАЇНУ"

Куритиба. — Дуже добре знаний у Бразилії та й далеко поза нею, величезний накладом і розмірами, щоденник „О Естадо де Сан Павло" вже з рік часу докорінно змінив напрямок у насвітленні міжнародної політики. Цей часопис тепер усі світові події й проблеми трактує в пов'язанні з червоною Москвою, з „історичним російським месіянізмом", з неухильним спрямуванням к о м у н істичного Кремлю накинути свою деспотичну владу всій нашій планеті.

„О Естадо де Сан Павло" часто приділяє увагу сателітним країнам та „союзним республікам" СССР, зокрема доволі докладно і об'єктивно пише про Україну. Але перше, ніж перейти до „вужчих" українських питань, відзначимо тут відповідь „О Естадо де Сан Павло" одному з редакторів „Ню Йорк Таймсу", Джеймсові Рестонові на його статті про Совєтський Союз. Ця тема також близька нашому читачеві і посередньо в'яжеться з українськими справами.

„За деревами не побачив лісу"

Джеймс Рестон своїм статтям надав ліричного зафарблення. Про Москву він говорить, що там „сніги вкрили дерева", але ходити вулицями Москви цікаво, бо він добре знає вулиці Вашінгтону і порівнює їх з московськими, як порівнює й настрої американської та російської людности, американських та російських політиків. Джеймс Рестон приходить до висновку: у Совєтському Союзі, як і в ЗСА, відчувається підготова до великої війни, однак усі розуміють, що вона не принесе нікому перемоги, тільки викличе загальне знищення. „А коли так, — вигукує Рестон, — то чому Вашінгтон і Москва не домовляться між собою?"...

„Джеймс Рестон, — відповідає „О Естадо де Сан Павло", —може знати вулиці Вашінгтону і Москви, але здається, він забув про широкий світ. За деревами він не побачив лісу. Для нього не існує винищуючої зухвалої окупації Чехо - Словаччини і всього того, що ця окупація принесла: відновлення сталінізму, соціялістичний диктат у мистецтві й літературі, мобілізацію сил в усій Европі — від Північного моря до Середземного, концентрацію морських сил на Середземноморії, на півночі і півдні Атлантичного океану, на Індійському океані, висилання найкращого збройного війська на совєтсько-китайські кордони, що простягаються на 6.000 кілометрів; а спорудження морських баз у Північній Африці, а просякання комуністичної ідеології до арабських країн, особливо Середнього Сходу, і намір захопити все для поширення імперії — від Босфору й Дарданеллів, до Суецького каналу й Перської затоки, з включенням також Індії; а шпіонаж та підривні дії „рибальських суден" на узбережжях Африки й Латинської Америки, а революційні команди в Латинській Америці..."

„О Естадо де Сан Павло" зазначає:

„Відомий ж у р н а ліст Джеймс Рестон мусить взяти назад свої висновки і подати інформації ширші, з глибшим вглядом у міжнародні події, а не обмежуватись розмовами на вулицях та записом спрепарованих висловів дипломатів (совєтських, звичайно, — М. К.). Уряд ЗСА розуміє загрозу, а Джеймс Рестон не має права ігнорувати те, що являє собою нова совєтська концепція „соціялістичної спільноти"... Він повинен знати останню резолюцію НАТО... комуністичний рух у Латинській Америці... Білі від снігу дерева у Москві не в стані йому це все розповісти".

Дебют Юрія Луцького

На сторінках „О Естадо де Сан Павло" з' я в и лися в зв'язку з подіями в Чехо-Словаччині різні статті та інформації, в яких згадувалось теж про Україну. В одній з них говорилось про те, що до московської інвазії Чехо - Словаччини між інтелігенцією цієї країни й українською інтелігенцією в УССР були широкі й щирі культурні зв'язки. Українці сподівались, що реформи в Чехо - Словаччині згодом можна буде застосувати і в УССР. Не раз згадувалось про емеритованого совєтського генерала, активного протестанта проти відновлення в СССР сталінських методів, Петра Григоренка, з підкресленням його і його дружини української національности. Була мова й про спротив київських студентів русифікації.

Але, після видрукування в трьох числах іншого бразилійського часопису „О Глобо" статті про Івана Дзюбу та його працю „Інтернаціоналізм чи русифікація", слід вважати найбільшою українською появою в бразилійській пресі розгорнутого м а т е ріялу проф. Юрія Луцького з Канади під назвою „Революція приходить в Україну". Цей матеріял надруковано в недільному виданні „О Естадо де Сан Павло" з 25-го листопада 1968 року за підписом „Георге Луцький" та з зазначенням „з „Problems of Communism".

Матеріял розміщений на двох сторінках і ілюстрований світлинами. Тут насамперед слід підкреслити, що в недільних додатках „О Естадо де Сан Павло" звичайно містить статті „тузів" міжнародної журналістики. Отже, треба привітати проф. Юрія Луцького з видатним досягненням.

Про саму статтю не будемо докладно розповідати, бо її, як зазначено вище, взято з „Problems of Communism", а з цією публікацією наші читачі або вже знайомі, або мають змогу познайомитися. Але про форму її написання дещо скажемо.

У нас так уже звикли, що коли подаємо матеріяли до чужинецької преси, то починаємо їх... з льодовикового періоду. Тому ці матеріяли неохоче друкують великі часописи західнього світу, або скорочують їх та переробляють. Юрій Луцький з першого ж рядка „взяв бика за роги", почавши свою працю словами: „Протягом років після смерти Сталіна..." Однак, автор не оминув історичного тла, але насвітлив його дуже коротко, органічно поєднавши ввесь матеріял. Розповів він і про свої відвідини України в 1964-му році, скріплюючи в читачів ту думку, що Академію Наук УССР підпалено таки з наказу окупаційної влади, як і знищення шевченківського вітражу в Київському університеті зроблено за тим же наказом.

Форма викладу дуже цікава для чужинецьких читачів.

Стаття майже виключно присвячена представникам найновішої української підсовєтської літератури, починаючи від шестидесятих років, а також арештам і протестам українських інтелектуалів, яким українська преса вільного світу приділяє досить уваги.

При цьому автор вдається до екскурсу в минуле, знайомлячи читача з діяльністю Шумського й Скрипника, згадуючи письменників Косинку, Плужника, Зерова, Слісаренка. Між іншим, у статті Ю. Луцького сказано, що Хвильовий з автором гасла „Далі від Москви" (по-португальськи, „Лонже де Москов"). В дійсності це не так. Хвильовий рішуче закликав: „Геть від задрипанки Москви!". Отже по-португальськи, замість слова „лонже", треба було б поставити слово „фора".

Як видно з самого заголовку статті Юрія Луцького, сучасні процеси в Україні він оцінює як революційні, які почали куди ширшими своїми засягами подій.

З чехо-словацького гумору:

СУЧАСНІ НАСТРОЇ В ЧССР

В Празі оповідають такі анекдоти:

Яка різниця між песимістами й оптимістами?

Відповідь: песимісти переконані, що їх з ЧССР насильно вивезуть на Сибір, а оптимісти сподіваються, що поїдуть туди „добровільно".

Москва має завжди рацію

В Празі ходять чутки, що чехо-словацька державна конституція є надто складна і її мають у найближчому часі значно упростити, щоб вона складалася тільки з двох параграфів.

Параграф перший: Совєтський Союз має завжди рацію.

Параграф другий: Якщо таке трапилося б, що він рації не мав би, тоді слід застосувати параграф перший.

Осип Залеський

„ЧОМУ Я ХВОРІЮ ВІД УКРАЇНСЬКИХ ТАНКІВ І ПІСЕНЬ?"

У канадійському тижневику „Новий Шлях" з 9-го листопада 1968 р. була передрукована з студентського журналу „Зозулька" в Монтреалі стаття студента Бориса Будного під наведеним угорі заголовком.

Чому Б. Будний дав такий заголовок своїй статті? В розмові з ним знайомий англієць висловився, що знає багато українців, „вони чудово співають і танцюють". Цей вислів озлобив автора, і в названій статті він пише: „Прикро сказати, але так виглядає, що українці знані по цілому світі тільки як ті, що вміють гарно танцювати. Вина в тому не чужинців, а таки нас самих, бо ми при кожній нагоді „гицкаємо" на сцені і співаємо народні пісні, немов би вся наша культура починається і кінчається танком і народною піснею".

Не розумію, чому цей вислів англійця так вразив п. Будного? Коли б я сказав італійцеві, що вони чудові співаки, або чехові, що вони знані як добрі музиканти, або мадярові, що вони чудово танцюють чардаша, чи вони образилися б? Думаю, що ні. Кожний народ має „щось", чим славиться в світі, абстрагуючи від прикмет в інших ділянках суспільного життя.

Добре каже автор статті, що вина по нашій стороні, що чужинці про нас мало знають, бо їх про наші осяги ми не інформуємо. Якщо названий англієць цікавиться музикою чи танком, то автор статті повинен був поширити його відомості з цих ділянок, називаючи хорові ансамблі, що здобули признання в цілому світі, як капеля Кошиця, або наших славних співаків, знаних з оперних театрів у світі, чи хоча б сучасні танцювальні ансамблі з України, що виступають з великим успіхом поза межами України. А нав'язуючи до цієї розмови автор статті міг поінформувати свого співбесідника і про осяги українців в інших ділянках культури. В такий легкий і простий спосіб ми можемо поширювати відомості про Україну серед чужинців, і тоді вони знатимуть, що ми вміємо не лише „гицкати" на сцені. Та щоб про це інформувати чужинців, ми самі мусимо добре орієнтуватися в тих справах, а то буває, що чужинці знають про нас більше, ніж дехто з нашого молодого покоління.

Погоджуюся з п. Будним, що нам тяжко виплисти на широкі води, бо ми любимо плавати в нашому ставку. Для прикладу пригляньмося нашій дійсності на еміграції. Чим заповнюємо ми програми академій або місцевих виступів на модних тепер бенкетах? Хори і солісти співають залюбки давно вже оклепані пісні, народні чи авторські, а решту програми виконують танцювальні гурти, бо „чужинці захоплюються нашими танками". І ще одна „мода" прийнялася тепер у нас: виповнювати програми різних імпрез виступами дітей. Це дуже ладно і навіть корисно привчати дітей до публічних виступів і до участи в громадському житті, але в тому мусять бути якісь межі, бо від дітей не можемо вимагати такої програми, як від старших, не кажу фахових, але досвідчених виконавців. І тому наші імпрези такі вбогі під мистецьким оглядом.

Виходить, що на полі музичної творчости стоїмо на місці, замість іти вперед і не відставати від інших народів?

В дійсності так не є, бо і на Батьківщині і у вільному світі виросло й підросте молоде покоління мистців-музик, яке щось творить, але їхніх творів ми не маємо нагоди почути. На Батьківщині вряди-годи виконують нові твори сучасних композиторів, але в обмеженому числі, бо кожний новий твір мусить перейти цензуру, чи, бува, нема в ньому „націоналістичних тенденцій". Знаємо, що наші визначні композитори мусили „виправляти" деякі свої твори, щоб дозволили виконувати їх публічно. А навіть ті, що перейшли „чистку", можуть бути виконувані тільки вдома, за кордон вони не вийдуть, бо годі світові знати, що й українці мають свою музичну культуру? Але твори російських авторів — під совєтською покришкою — популярні і „модні" в західньому світі, бо їх пропагують партія і уряд".

Нам залишили наші опікуни тільки „вибрані" народні пісні та танок, і цього „вистачає", щоб репрезентувати українську культуру. Ті українські народні пісні, що перейшли цензуру „фахівців" і дозволені до публічного виконування, опрацьовують наші композитори на всі лади і склади, аж до занудь, бо хочуть щось творити, щоб виконати „норму", і їх друкують та репродукують на г р а мофонних платівках.

А де ж оригінальні твори наших композиторів? Скільки їх видано і дозволено випустити за кордон для публічного виконування? Чому не бачимо у програмах по-за „рубежами" СССР? Справа ясна: попщо показувати світові, що й українці мають вартісні мистецькі твори, вистачать народні пісні і танку, навіть не балету.

А як ми протидіємо цьому на еміграції? Скільки нових, вартісних музичних творів виконали наші виконавці за останніх двадцять років? Майже все і всюди чуємо ті самі „переспівані" вже твори, немов би ми спинилися у розвитку нашої музичної культури. Я проти того, щоб забувати давні твори і їх не виконувати, але треба дати місце й новим, щоб було видно, що ми і на цьому відтинку ростемо. Треба обдумати справу влаштовування концертів української симфонічної музики композиторів, що живуть у вільному світі, а живе їх тут декілька, згадати б хоч таких, як В. Витвицький, В. Грудин, З. Лисько, Р. Придаткевич, А. Рудницький, І. Соневицький, Ю. Фіяла, В. Шуть. Є й молоді таланти, які не мають де виявити своєї творчости, є й американські добрі симфонічні оркестри, які можна заангажувати для переведення таких концертів. Певна річ, що це пов'язане з великими грошовими витратами, але маємо ж гроші на будову камінних споруд, то повинні знайтися і на будову триваліші від каменю та заліза. Коли б ми влаштовували такі концерти, то про нас заговорив би світ і цим осягнули б ми більше, ніж манифестаціями чи пропагандивними брошурками, бо музика промовляє не тільки до серця і душі, вона є наявним доказом культури народу.

Приходить на думку ще одне наше „недотягнення", а саме справа, яка в'яжеться з побудовою пам'ятників Тарасові Шевченкові. Поставили ми пам'ятники у Канаді, у ЗСА, в Бразилії, плянуємо в Аргентині та Австралії, щоб спопуляризувати ім'я великого поета і борця за правду і свободу. Але, якби Тарас ожив і побачив свої пам'ятники, мабуть сказав би: „Спасибі вам, добрі земляки, що мене так вшановуєте, але чому ж ви не спромоглися досі видати хоч один том моїх поезій в перекладі на чужі мови, щоб чужинець, оглядаючи мене в мертвому камені, міг також запізнатися з моїми творами і зрозуміти, за що мене так величають мої земляки?"

Багато є в нас справ, яких ми не вміємо чи не хочемо розв'язати, і тому нелегко дати відповідь панові Будному, авторові названої статті, чому ми не вміємо вийти з примітивізму, в якім нас закопали наші „вороженьки".

НОВИЙ РІК

Який ти в біса Новий Рік!
Старі і лихо, і розлука!
Коли б ти нове щось прирік —
Ми радо стисли б тобі руку!

Старий ти! Хоч на різний лад
Пісні про тебе трубадурять.
А ми чекаєм навздогад,
Немов вітрильники на бурю.

Уже й дрімає не один,
Зневірений в прийдешнє свято.
В музей би їх усіх, туди,
Де сохи древні та горбаті!

Я зрозумів закон землі
І підіймаю вгору слово:
Не будеш новим ти, коли
Тебе собою не обновим!

МАСЕЙ СЯДНЬОВ

Переклав з білоруської *Леонід Полтава*

СВОБОДА ЦІНИ НЕ МАЄ

Ярослав Гайвас

(26)

Але основною проблемою для Сидора було: чи можна втікати з тюрми? Чи можемо ми, провідні члени, вириватися звідти й залишити біля двох сотень селянських хлопців? Чи можна втікати йому, що вів цілу нашу групу?

На ці питання я відповів, що не лише можна, але було б промахом, мавши нагоду, не використати її. Ми ж утікаємо не для того, щоб заховатися від ворога, а для того, щоб знову включитися в активну боротьбу. І через те наша втеча є фактично конечною. Крім цього втеча є також революційною акцією, ударом по ворогові, і навіть недопустимо від неї, коли є нагода, відхилятися. Зближається війна, і ми будемо там, на світі, потрібні. До цих всіх аргументів можна було ще додати: якщо вибухне війна чи заворушення, адміністрація тюрми або польська вулиця може вдертися до тюрми й повбивати багатьох з нас. Отже, може бути тільки один курс: втеча!

У відповідь на ці мої заввaги Сидір прислав відпоручниками конкретний плян утечі. Плян був такий: після вечірнього „кіблювання" Гриць, передавши найновіші інформації, іде до своєї камери на іншому відділі. На ізоляторі залишається тільки один стражник, наш постійний відділовий Зелінський, аж до часу, коли буде виставлено на коридор вбрання. Стражник не повинен тоді входити до камер, але він залюбки переступає цю заборону й заходить побалакати. Ця пора є таким міжчасєм, коли у в'язниці відносно найбільше відпруження, найменше загострена увага й сторожкість адміністрації, денна служба приготовляється іти додому і вже не прив'язує уваги до того, що діється навколо, а нічна ще не перебрала постів, але вже на вартівні, де перед перебранням служби відбуваються ділові відправи, інструктаж тощо. В такий час треба під якимнебудь претекстом заманити стражника на камеру, зв'язати, закнеблювати рота, забрати ключі і — на світ. Вправді є три брами й одна ґрата в дверях, але наш стражник аж до виставлення вбрання має всі ключі, які потім передає на вартівню, де вони й залишаються цілу ніч.

Добре вибрати снігову днину і не відкладати занадто, бо з весною ночі коротшатимуть і буде щораз менше шанс перевести плян у життя. Великою перешкодою є бернадин на подвір'ї, що через нього ми мусимо проскочити. Але Гриць вивчив норови тієї собаки. Коли до нього ласкаво приговорювати і кормити грудками цукру, він не кидається. Але мусить звикнути до голосу й запаху людини. Тому я мушу негайно придбати цукру й кормити його ним щоденно під вечір, а зокрема після „кіблювання". Цукор треба тримати якнайдовше на тілі або в руці ,щоб перейняв потім. Моя камера, як я вже згадував, виходить на подвір'я, а її вікно під самою стіною адміністраційного корпусу, так що згори не видно буде, коли я кидатиму цукор і уласкавлюватиму бернадина.

Придушити стражника бере на себе в'язень зі справи Сидора, великий, міцний і загрожений карою смерти член ОУН, Канюка. Своїми здоровенними руками він може не лише обезвладнити стражника, але й витрясти з нього дух. Тим більше, що Зелінський нервовий, слабий і фізично Канюці не рівня.

Від себе, крім Канюки, Сидір додав ще в кандидати на втечу свого приятеля, члена очолюваного ним Обласного Проводу та краяна, Петра Башука, а я члена Крайового Проводу, Василя Турковського.

Після обміну деякими заввагами таким ми й прийняли цей плян. Я відразу повідомив свою друкарню, щоб передала мені цукор. Як тільки цукор прийшов, я взявся до бриська. Спочатку він цукор хрупав з задоволенням, але на мої залицяння й примильне договорювання польською мовою відповідав глухим гарчанням. Я ж потішався, що це вже така собача натура і, коли попрацювати над ним, то він укоськається.

З Турковським я сконтактувався й передав йому плян утечі та його кандидатуру. Він почав листа своїм улюбленим прокльоном, що значило його безмежне захоплення. Після того ми вже колективно взялися устійнювати технічні деталі. Чомусь почали з того, в якому порядку маємо виходити на вулицю. Всі погодилися на тому, що Канюка, як найбільше загрожений, виходить перший, за ним Сидір, за Сидором Турковський, що зразу перебирає над ними керівництво, бо добре знає Львів. Я і Башук творимо охорону групи і виходимо останніми.

Вирішили, що в умовлений час Канюка застукає в двері, закличе стражника Зелінського й скаже йому через візитирку ,що знайшов на вікні олівець. Хочтрюк цей дуже примітивний, але Зелінський ще більше примітивний і напевно на нього злакомиться. Це ж один з найбільших злочинів на ізоляторі мати олівця, і тому велика заслуга для стражника знайти його в камері. Отож він відкриє двері, увійде досередини, а тоді Канюка схопить його за горло.

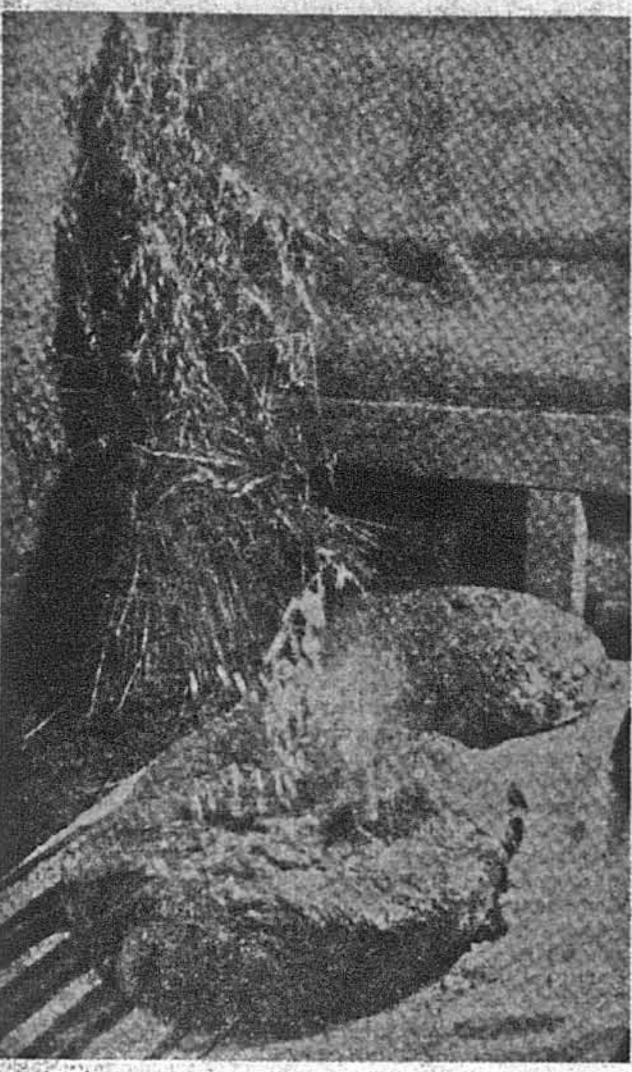
Як тільки Канюка застукає в двері, викликаючи стражника, Сидір кине бляшану мидницю на підлогу, щоб буде для нас у дальших камерах сигналом чекати готовими при дверях, а для мене ще й схопити собаку на подвір'ї. Щоб потратувати .... Зв'язавши стражника, Канюка вихопить йому із-за пояса ключі, відчинить двері Сидорові, Сидір Турковському та Башукові і нарешті мені ,бо я буя найдалі. Ґрату на подвір'я відкриватиму я, так само відкриватиму я перші двері з подвір'я до будинку тюремників. Коли вже будемо в цьому будинку, примкнемо двері, щоб собака не зробив нам несподіванки.

СОЮЗІВКА

ВИХОВНО-ВІДПОЧИНКОВА ОСЕЛЯ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

РІК III — ГРУДЕНЬ 1968 — Ч. 5.

В тиху Ніч, Святу Ніч на Союзівці . . .

ГУЦУЛЬСЬКА КОЛЯДКА

Чи дома дома наш годний газда, —
Ой, дай Боже!
Ой, дома, дома, та не сам собов,
Ой, дай Боже!

Та й не сам собов, з своєв газдиньков,
Ой, дай Боже!
З своєв газдиньков, та й з дітогками,
Ой, дай Боже!

Ой, сидить собі по конец стола,
Ой, дай Боже!
По конец стола яворового,
Ой, дай Боже!

На тім столику скатерть біленька
Ой, дай Боже!
На тій скатерці білий колагик,
Ой, дай Боже!

(За книгою М. Ломацького „З гір Карпат")

СОЮЗІВКА В ЮВІЛЕЙНОМУ РОЦІ

1968-ий рік пройшов під знаком 75-літнього ювілею найстаршого у к раїнського щоденника, органу УНСоюзу, „Свобода", та його англомовного „Українського Тижневика", що святкував своє 35-ліття. До цих ювілеїв прилучилась і наша оселя зі своїм скромним 15-літтям. Управа Союзівки заздалегідь подбала про це, щоб відзначити цей ювілей вартісними мистецько - розваговими імпрезами і деякими новинками - несподіванками в літньому вакаційному сезоні.

До таких новинок, що її з захопленням зустріло молоде покоління, треба зарахувати зміну в „системі" вибирання міс Союзівки. Цей вибір, яким закінчувався літній вакаційний сезон, попередили в цьому році щотижневі контести, що відбувалися кожної п'ятниці під час забави „під зоряним небом", коли окреме жюрі вибирало т. зв. „Кралю Тижня". З дев'яти „краль тижня" вибрано наприкінці сезону цьогорічну міс Союзівки, п-ну Олю Шуя з Лорейну.

„Ювілейний" характер мали в цьому році суботні мистецькі вечорі, в яких взяли участь такі виначні артисти-співаки, як Галина Андреадіс, Марія Лисогір, Андрій Добрянський, Іван Гош, з піяністів Ляриса Борисенко (з Бразилії), Калина Чічка-Андрієнко, Оля Дмитрів, Роман Стецура. Виступав надзвичайно талановитий 12-літній скрипаль, Богдан Сперкач з Флориди. З мистецьких ансамблів треба цим разом віддати пальму першенства нашим „канадійкам", а саме жіночому квартетові „Верховина" з Торонта, під керівництвом Оленки Глібович, і дівочому хорові „Веснівка" (65 юних хористок!) теж з Торонта, під управою Галини Зорич-Кондратської. Цей ансамбль полонив серця й увагу слухачів під час святкування ювілею „Свободи" на Союзівці.

З танкових груп на окрему увагу заслуговує концерт теж канадійського ансамблю Петра Марунчака з Монтреалю, далі танцювальна

Президент Української Народної Республіки в екзилі, Микола Лівицький, був гостем на Союзівці в дні 15-го вересня 1968 року.

група „Верховинці" осередку СУМА в Ню Йорку під керівництвом Олега Гензи, ансамбль „Молодь України" під управою Люби Глутковської з Пітсбурга, танкова група Г. Оприска з Асторії та юні сумівські танцюристи „Черемош" з Міннеаполіс, під кер. Є. Карпяка і М. Дудинського.

Мистецько - розвагові вечорі провадив, як завжди, дотепно і „з перцем" наш майстер церемонії Володимир Гентиш.

Багато праці в підготову культурно - розваг о ог о життя на Союзівці вклав керівник цього сектора, проф. Роман Левицький, якого заслугою є те, що в сезоні постійно та успішно виступали на різного роду імпрезах два талановиті ансамблі, створені з працівників Союзівки: вокальний квартет і музичний ансамбль (в складі: Володимир Добощак — акордеон, Богдан Ганушевський — ґітара, Петро Палашевський — піяніно). В розваговому секторі відограла свою „поважну" ролю популярна оркестра Союзівки „Амор" з її солістом, Ігорем Раковським. По сезоні грала на забавах „Весела П'ятка" з Вотервліт під управою п. Кушніра.

15-річчю Союзівки була присвячена весела ревія „На ювілей Союзівки", що відбулася під час „Свята Праці" в неділю 1-го вересня, при активній участі Ансамблю Працівників Союзівки. В ревії взяли особисту участь маестро В. Гентиш, фейлетоніст Ів. Керницький - Ікер і проф. Р. Левицький, який відчитав знаменитий монолог Гриця Зозулі, спеціяльно написаний для тієї оказії. Ансамбль Союзівки виконав оригінальну хореографічну сценку „Трембіта", укладу Ольги Ковальчук - Івасівка.

Як щороку, так в цьому ювілейному році, відвідали Союзівку віддані їй приятелі, мистці - малярі, Едвард Козак - Еко, Яків Гніздовський і Любослав Гуцалюк, що мали тут одноразові виставки своїх картин та покази своєї мистецької творчости. Л. Гуцалюк був цього літа сталим „резидентом" Союзівки і мав у будинку „Захисту" свій малярський сальон. З серії культурних вечорів відбувся 11-го серпня літературний вечір Лесі Лисак.

15-го вересня 1893-го року появилося в Джерзі Ситі перше число щоденника „Свобода" і рівно 75 років після його появи, відзначено цю вікопомну подію 75-річчя нашого щоденника ювілейним концертом, що відбувся на Союзівці під час „Союзового Дня", в приявності членів Головного Уряду УНС, членів редакції й адміністрації „Свободи", при помітній участі громадянства. На це свято наспіла привітальна телеграма від президента ЗСА, Линдона Б. Джансона. Святочну промову виголосив один з найвизначніших гостей Союзівки в цьому сезоні — Президент Української Народної Республіки в екзилі, Микола Лівицький. В концертовій частині програми дуже успішно виступав згаданий уже дівочий хор „Веснівка" з Торонта.

27 жовтня відзначило ювілей „Свободи" й „Українського Тижневика" Жіноцтво УНС із Метрополії Ню Йорку, що влаштувало того дня автобусову прогулянку на Союзівку. Учасниці, ок. 400 осіб, вислухали спільну Службу Божу, що її відслужив о. Л. Гузар, потім, у концертовій залі „Веселки", відбувся спільний обід з святочною програмою, якою проводила п-ні Марія Душник. Головну промову виголосила видатна українська п и с ьменниця, Людмила Івченко. Промовляли також редактори „Свободи", Богдан Кравців і Зенон Снилик. На свято навпіла привітальна телеграма від (тоді ще) республіканського кандидата на президента, Ричарда Ніксона.

Поруч з цими ювілейними імпрезами відбувалися своїм порядком товариські зустрічі та з'їзди, традиційні вже на цій оселі, як З'їзд Т-ва Українських Лікарів з родинами, Товариська Зустріч Українських Інженерів з КЛК, щорічна зустріч учасників туристичних поїздок на Україну аґенції Ковбаснюк-Шумейко та інші. Відбулися також два великі реґіонально - земляцькі З'їзди — Дрогобичан і мешканців Станиславівської Землі, при участі понад 400 осіб, на який завітав голова Комітету Українців Канади, о. д-р Василь Кушнір з Вінніпеґу.

Все ж до найбільших цього характеру зустрічей належав безумовно ювілейний З'їзд бувших професорів і учнів львівської Академічної Гімназії і „Філії", присвячений її 100-річчю, що відбувся на Союзівці в днях 28-29-го вересня, зібравши ок. 700 осіб учасників та гостей.

Гарним завершенням ювілейних святкувань Союзівки були ще дві осінні зустрічі: перша, дуже оригінальна своїм характером, це був, як його назвав Ікер, „З'їзд Десятників", сталих гостей Союзівки, що провели тут свої тижневі вакації принаймні 10 разів за час 15-літнього існування Союзівки. З нагоди свого ювілею, Управа запросила цих гостей на безплатний вікенд з коктейлем, обідом, мистецькою програмою і забавою. Зустріч „десятників" відбулася 26-27 жовтня дуже успішно, в гарній, товариській атмосфері.

В подібній атмосфері пройшов, скликаний з ініціятиви Управи Союзівки, перший З'їзд бувших і теперішніх працівників тієї оселі, що відбувся 23-24 листопада при участи коло сто працівників та їх родин. Як колишні, так і теперішні працівники, в більшості колишні або теперішні студенти коледжів і університетів, вирішили затіснити товариські контакти одні з одними та зустрічатися частіше. Зформовано Тимчасовий Комітет, що має зайнятися організацією Т-ва Працівників Союзівки і скликанням наступної зустрічі весною 1970 року.

„КРАЛІ ТИЖНЯ" СОЮЗІВКИ
ВИБРАНІ У ВАКАЦІЙНОМУ СЕЗОНІ 1968 РОКУ

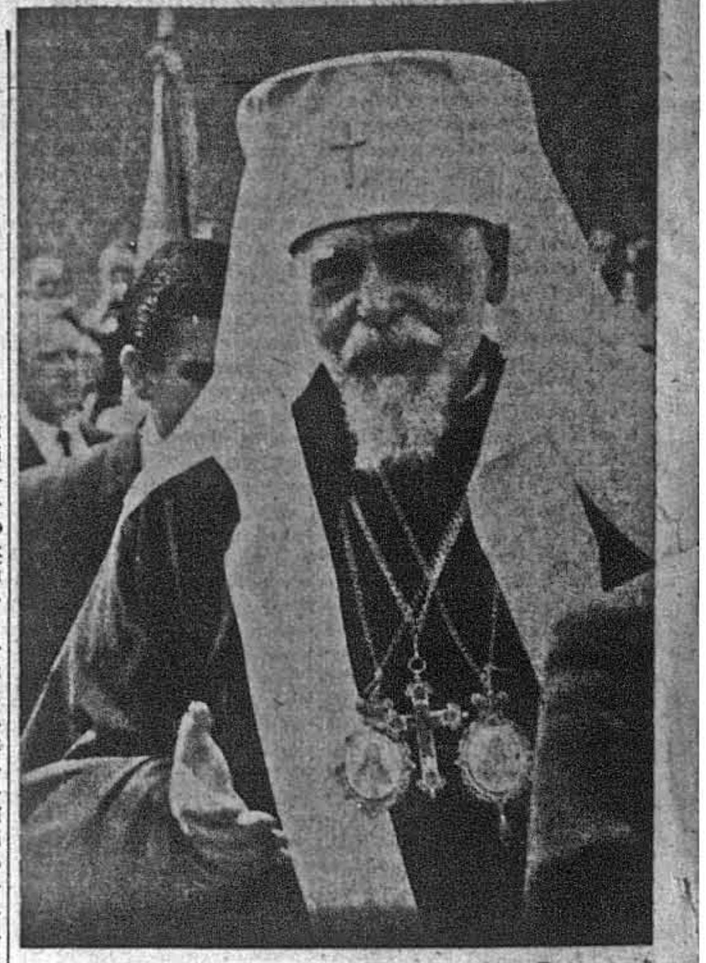
(4 липня — 30 серпня)

1) *ЛІДА ТИМЯК, Мейплвуд, Н. Дж.*
2) *МАРТА СТРАТІЄНКО, Філядельфія, Па.*
3) *МАРТА ПРУХНИЦЬКА, Линдгирст, Н. Дж.*
4) *ОКСАНА БУЧАЦЬКА, Квібек, Канада*
5) *ГАЛЯ САРАЧ, Лонґ Айленд, Н.Й.*
6) *МАРТА ПРИШЛЯК, Гартфорд, Конн.*
7) *ОЛЯ ШУЯ,* Лорейн, Огайо*
8) *ХРИСТИНА ШВЕД, Філядельфія, Па.*
9) *ЗІРКА ГОРОДИЛОВСЬКА, Чикаґо, Ілл.*

* Вибрана Міс Союзівкою.

„Міс Союзівка" на 1969 рік і її дружки-принцеси. Стоять (зліва): дружка Марта Пришляк, міс Союзівка Оля Шуя, і дружка Зірка Городиловська.

В днях 8-9 серпня 1968 року відвідав Союзівку Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф Сліпий.

НАШ НАЙДОСТОЙНІШИЙ ГІСТЬ

День 8-го серпня 1968-го року записався золотими буквами в історії нашої оселі. В надвечір'я цього чудового літнього дня відвідав Союзівку Найдостойніший її Гість, Верховний Архиєпископ Української Католицької Церкви, Кардинал Йосиф Сліпий.

Блаженніший Архипастир завітав на Союзівку уже під вечір, після сповненого заняттями дня, відвідавши перед тим Гантер, а потім оселю СУМА в Еленвілл. Управа нашої оселі заздалегідь подбала, щоб запевнити Достойному Гостеві бодай на короткий час деякий відпочинок і затишшя після цілоденної майже подорожі автомобілем та відвідування інших скупчень українців у цьому районі Кетскильських гір.

З тією метою наперед опорожнено віллю „Полтава", яку піднаймала родина Андрейків з Ню Йорку і яка радо погодилась, на час відвідин Блаженнішого, відступити своє приміщення Достойному Гостеві. Гості Союзівки того дня, без окремого прохання чи заохоти, стримались від щоденного вакаційного дозвілля, шуму і гамору, і вже від полудня, святочно одягнені, вичікували прибуття Владики.

На зустріч Достойного Гостя вийшли: головний предсідник УНСоюзу, Йосиф Лисогір, його заступники — п-і Марія Душник і Володимир Сохан, гол. секретар, д-р Ярослав Падох, гол. касир Петро Пуцило, почесний член Головного Уряду, Роман Слободян, головний радний, Степан Гавриш, редактор „Свободи", А. Драган, управителі Союзівки, Данило Слободян і Володимир Квас, та багато сталих і принагідних гостей Союзівки, в тому чимало молоді і дітей.

Всі зібралися біля в'їзду на подвір'я Гостинниці, де через дорогу був простягнутий між деревами напис на полотні: „Вітай нам, наш Архиєрею!" В почоті Достойного Гостя п р и б ули: Стемфордський Владика Йосиф, о. шамбелян Мирослав Марусин, о шамбелян Еміль Монастирський та о. Богдан Смик, що асистував Верховному в цій поїздці. На Союзівці очікували свого Достойного Зверхника такі священики: парох, о. Любомир Гузар, о. Зиновій Бачинський з Джерзі Ситі, о. Ярослав Шуст з Бріджпорту, о. Микола Вереш з Лодлов, о. Лев Ліщинський з Амстердаму та о. Конст. Тимочко з Литтил Фолс.

Зібрані зустріли Блаженнішого окликами „Слава!" і довготривалими оплесками. Коли Достойний Гість вийшов з лімузини, його привітали традиційним хлібом-сіллю і промовами управителі Союзівки — Володимир Квас по-українськи, і Данило Слободян по - англійськи.

Верховний Архиєпископ подякував у коротких, зворушливих словах за гостинну зустріч, гратулюючи УНСоюзові за придбання такої гарної і великої посілости, як Союзівка. — Нехай вона виходить, Ваша Союзівка, на благо і нашої Церкви, і нашого Народу і Всіх Вас тут, що шукаєте відпочинку, віддиху і спокійної думки", — закінчив своє слово Блаженніший.

Після привітання Достойний Гість в супроводі Стемфордського Владики Йосифа, священиків і народу подався лісовою доріжкою до каплиці св. Володимира. На зеленій поляні, від доріжки до каплиці був простелений килим. Там зустрів Достойного Архипастиря і привітав його сердечними словами вакаційний душпастир Союзівки, о. Любомир Гузар. Від новоствореної парохії Пресвятої Трійці в Кергонксоні вітали Блаженнішого мґр Орест Бедрій і проф. Михайло Васьків. Дівчатка в національних костюмах, Оленка Слободян і Ліда Ленець, вручили квіти. Потім почався Молебен, що його відправив Блаженніший в сослуженні Владики Йосифа і священиків. Відповідав хор з гостей і працівників Союзівки під управою проф. Р. Левицького.

„Здається, що з усіх наших відвідин по всій Канаді та оце також по цілій Вашинґтонській землі, ми не зустрічали такого милого виду, як оце тут, дивлячись на Вашу парохію серед високих дерев, серед затишшя і все таки на своїй землі", — говорив Блаженніший, проповідуючи в сутінках літнього вечора до непроглядної громади вірних, що зібрались в молитовному скупленні довкруги, на поляні.

Була це незабутня картина, що нагадувала давні сцени з життя перших християн, що збиралися колись в

(Закінчення на стор. 4-ій)

СЛОВО ПРИВІТУ

(На першому З'їзді працівників Союзівки)

В перших словах мого привіту хочу сказати, що мені дуже мило та приємно бути тут сьогодні з Вами, на цьому, можна б сказати, історичному, бо першому З'їзді бувших і теперішніх працівників Союзівки, зустріти й побачити знову так багато гарних, знайомих облич, зокрема, коли йде мова про панночок з офісу, з крамниці, „снек-бари", ну, і кельнерок, розуміється! . . Очевидно, в таких важливих моментах я ніколи не забуваю за кухню! — за наших кормителів, ту, між нами присутніх, ну, і за бару не смію забути, за „Веселку" і танцювальну плятформу коло „Веселки", з котрою кожного з нас в'яже так багато соняшних, місячних і зоряних споминів!

І я думаю, що ми всі, тут присутні, давніші й теперішні працівники Союзівки, Шановні Директори і Достойні Гості, не мусимо чекати на традиційне Свято Подяки, на того славного індика, якого „Свобода" так завзято реклямує, а вже тепер можемо скласти Господеві щиру подяку за те, що дозволив нам, живим і здоровим, діждатися цього З'їзду! Але не даваймо спокою небесним і земним силам, а вже тепер просім Пана Бога, пана Кваса і пана Данила, щоб у недовгому часі дали нам змогу „ще раз зійтися", як співається в пісні, і не чекати на наступний З'їзд других 15 років, бо декому з нас це може бути трошки задовго...

З нагоди Свята Подяки кожний з нас, кожня жива істота, має причину бути за щось вдячною, хіба, може, за вийнятком нещасних індиків, які, фактично, не мають за що дякувати, та й не можуть. . . Але є тут, серед нас, дві знані нам усім особи, що мають спеціяльну причину бути вдячними Провидінню (я не маю на думці того „Провидіння" з Філядельфії . . .). Цими двома особами є наші шановні менаджери — пан Данило Слободян і пан Володимир Квас!

Вони, гадаю, мусять подякувати Богові за те, що мали нагоду і щастя співпрацювати тут з такими гарними робітниками, помічниками, виховниками молоді, а передусім, — з такою чудовою молоддю, що її сьогодні бачимо на цьому З'їзді.

І далі. . . наші панове-менаджери повинні бути щиро вдячні небесним силам за те, що дали їм силу, здоров'я і гарт духа. . . витримати на Союзівці 15 років з гаком, — що не було так легко, ми всі це добре знаємо і розуміємо!

За цих 15 років багато дечого змінилось, і в світі, і на Союзівці, і в Українському Народному Союзі. Змінялися на своїх постах предсідники, касири, секретарі та інші головні й побічні урядники, а пан Данило з паном Квасом твердо й незмінно тривають на своїх позиціях, як вояки на фронті, ніби ці наші пам'ятники Тараса Шевченка і гетьмана Івана Мазепи на своїх ґранітних постаментах!

Я нераз призадумувався над тим, в чому лежить загадка їхньої витривалости, характерности . . . Ну, в пана Данила, наприклад, легша справа — він щасливий тим, що має свою „таємну зброю", пані Ганнусю, що дає йому моральну підтримку у важких хвилинах життя. Але пан Квас, як знаємо, не має тут, близько себе, своєї таємної зброї, а якщо, може, має, то вона така секретна, як було колись німецьке „Фав Цвай"!

Але я думаю і вірю, що таємна зброя Союзівки захована деінде, — це зброя іншого порядку, це зброя духовного характеру! Я думаю, що й Український Народний Союз, і Управа Союзівки і всі її Гості та Працівники, мусять бути особливо вдячні Господеві за те, що тут, між нами, є один з найдавніших працівників Союзівки, працівник найбільше заслужений, шанований і люблений, — це наш дорогий парох, Всечесніший отець Любомир Гузар. . .

В надходяче Свято Подяки ми всі повинні просити Пана Бога, — а може й нашого Єпископа, Кир Йосифа, щоб наша таємна зброя, наш дорогий отець парох, якнайдовше з нами залишився, а принаймні до наступного З'їзду працівників Союзівки, що його, дай нам, Боже, всім щасливо і скоро діждатися!

Ікер

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ І НОВИМ РОКОМ

і з нагоди 15-річчя Союзівки, сердечно вітаємо всіх наших ВШановних Гостей, Симпатиків і Приятелів, яким щиро дякуємо за їхню прихильність, вирозумілість, за підтримку і відвідування нашої Оселі.

Усім Працівникам Союзівки, теперішнім і давнішим, всьому Членству та Урядникам Українського Народного Союзу, бажаємо всього добра-щастя, здоров'я і найкращих успіхів особистих та організаційних у новому ювілейному 1969-му році!

ХРИСТОС РОДИВСЯ!

За Управу Союзівки
Володимир КВАС — ДАНИЛО СЛОБОДЯН

ЛЮДЯМ ДОБРОЇ ВОЛІ!

15 років тому Союзівка була острівцем українського життя серед чужого моря. З того часу коло Союзівки почали осідати на постійний побут українські родини, з яких створилася згодом, у містечку Кергонксон та в околиці, чимала громада. Для цих наших людей від кількох років відправлялися й відправляються Богослуження в прегарній каплиці св. Володимира на Союзівці. Так постала парохія Пресвятої Трійці, що її заснував Преосвященний Кир Йосиф Шмондюк, призначивши їй сталого душпастиря, Всеч. о. Любомира Гузара.

Згодом „парохія коло Союзівки", як її називають, так розрослася, що вилинула пекуча потреба створення міцного церковного осередку, а передусім — здвигнення нового Божого храму. Українська громада Кергонксону й околиці, уповаючи на моральну і матеріяльну допомогу всіх громадян - українців Америки і Канади, вже з весною 1969 року приступає до великого діла — будови власної церкви. З метою придбання фондів на цю шляхетну ціль Будівельний Комітет під головуванням о. Любомира Гузара надрукував дві чудові різдв'яні картки: 1) „Різдво Христове", репродукція картини сучасного славного мистця - маляра Михайла Мороза (з колекції мґра О. Бедрія) і 2) „Народження Христове", репродукція мозаїки Трусевича з 16-го сторіччя. Обі картки багатокольорові, на добірному папері, розіслав Комітет на всі, знані йому адреси, з таким проханням:

„Висилайте ці різдвяні карточки в Україну. Свідомість, що у вільному світі плекають батьківські традиції та шанують рідну культуру, піддасть Вашим Рідним силу до боротьби. Висилайте їх також Вашим приятелям - чужинцям. Хай Ваш різдвяний привіт буде засобом поширення зразків нашого старовинного і сучасного мистецтва".

Комітет просить посилати замовлення на картки на адресу:

HOLY TRINITY UKRAINIAN CHURCH
Kerhonkson, N.Y. 12446

Ціна картки — 20 центів.

НА ЮВІЛЕЙ СОЮЗІВКИ*

(Пісня)

В нас нині свято небуденне
І небуденний ювілей —
Святкує славна Союзівка,
Шматок Вкраїни в ЮЕсЕй!

Де „Сині Гори", мов Карпати,
І „Черемоша" шум затих,
Дзвенить піснями Союзівка,
Оселя духом молодих.

Чи то весною, чи то в літі,
Цвіте-красується вона . . .
Оселі різні є на світі,
Та Союзівка в нас одна!

Прийми ж, о, рідна Союзівко,
Наш ювілейний тут привіт!
Рости, красуйся, Союзівко,
На радість нашу сотню літ!

Рости, красуйся, Союзівко,
І юні крила розпростуй,
А Ти нам, Батьку Союзовий,
Нових кімнат сто побудуй!

А Вам, Панове-Директори,
Пане Данило, Пане Квас,
Бажаєм літ сто ще прожити,
І поженити всіх тут нас!

* Пісня „На Ювілей Союзівки", до слів Папая, в музичній обробці проф. Р. Левицького, була виконана Квартетом Працівників Союзівки як заспів до ювілейної програми.

Р. Завадович

ХХХ

Пам'ятаю добре так, як нині:
У кутку стояв пшеничний сніп,
І врочисто, на старинній скрині,
Сяла свічка, встромлена у хліб.

Пам'ятаю добре так, як нині:
Спів колядки, ясне сяйво свіч . . .
То було в прекрасній Україні,
У різдвяну, повну чарів, ніч . . .

НАШ НАЙДОСТОЙНІШИЙ ГІСТЬ

(Закінчення із стор. 3-ої)

лісах, під вільним небом, щоб слухати слова Божого. А величня постать Блаженнішого, що зарисовувалась на тлі освітленого свічками нутра каплиці тільки підкреслювала це небуденне враження, що навіки залишиться в пам'яті тих, які це бачили, чули і пережили.

Після Молебня і короткого відпочинку в „Полтаві" Блаженніший перейшов з почотом до їдальні в Гостинниці на спільну вечерю, а потім до концертової залі „Веселки", де на честь Достойного Гостя влаштовано коротку концертову програму у виконанні Ансамблю Працівників Союзівки і п-ні Марії Лисогір, що відспівала при фортепіяновому супроводі Олі Дмитрів декілька українських пісень.

Від імені Головного Уряду УНСоюзу вітали Достойного Гостя головний предсідник Йосиф Лисогір і головний касир, Петро Пуцило, який вручив Блаженнішому чергову пожертву Українського Народного Союзу на будову храму св. Софії в Римі.

Концерт скінчився, але, здавалося, ніколи не скінчиться черга тих, що бажали особисто поговорити чи бодай почути кілька слівець від Блаженнішого. Ці розмови і зустрічі продовжались ще й наступного дня, в п'ятницю 9-го серпня, після спокійної літньої ночі, яку Блаженніший провів на Союзівці. Після сніданку Достойний Гість оглянув ще деякі приміщення Союзівки, між іншим, відвідав курси українознавства в оселі „Львів", де мав коротку розмову з курсантами й учителями.

Блаженніший від'їхав коло полудня в дальшу дорогу, залишаючи незабутній спомин і архиєрейське благословення „шматкові України на американській землі" — вдячній Союзівці.

Великою подією для студентів цьогорічного курсу українознавства на Союзівці були відвідини Блаженнішого Кардинала Йосифа в днях 8-9 серпня ц.р., коли Достойний Гість зустрівся також з учасниками цих курсів. На фото (зліва) сидять: проф. Іван Близнак, управителі Союзівки, Данило Слободян і Володимир Квас, о. шамбелян Еміль Монастирський, Стемфордський Владика Йосиф, Блаженніший Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф, головний предсідник УНС Йосип Лисогір, о. шамбелян Мирослав Марусин і ред. Антін Драган.

Ватиканське радіо щодня говорить до українського народу його рідною мовою

Рим. — У Ватиканському Радіо працюють понад 30 національних редакцій, що підготовляють і надають програми різними мовами світу, між ними, і то щоденно — українською. Українською Секцією керує духовник Української Папської Колеґії в Римі о. Родіон Головацький, ЧСВВ, з яким постійно співпрацюють четверо отців, у тому і о. протоарх. Атанасій Великий, чину св. Василія Великого. Як інформують туристи, Ватиканське Радіо добре чути і в районі Києва, де населення знає мелодію „Боже Великий, Всесильний", якою розпочинається і закінчується кожна українська програма. Авдиції надаються щодня на короткій і середній хвилі 196 метрів. В основному зміст програм українською мовою наступний, як інформував тижневик „Шлях" із 29 грудня 1968 року: „У неділю в годині 5-ій по полудні середньо - европейського часу (6-та год. ввечорі київського часу) — співана Божественна Св. Літургія і проповідь, до години 6:15, себто разом 75 хвилин. В інші дні тижня початок українських авдицій Ватиканського радіо є в годині 6-ій увечорі середньо - европейського часу, якому відповідає год. 7-ма ввечорі у Києві. У понеділок є лекція катехизму — запити Впр. о. ректора В. Сапеляка, СДБ, та відповіді учнів Української Малої Семінарії в Римі. У вівторок — вісті з життя Церкви. В середу — з літопису Християнської України в опрацюванні Впр. о. Протоархимандрита Атанасія Г. Великого, ЧСВВ. У четвер — огляд української преси на чужині, в п'ятницю — про Боже і вічне. Життя св. свщм. Йосафата, моральні питання, пояснення Святого Письма і т. п. У суботу — коментар до сучасного українського життя". Совєтська преса особливо гостро виступає від часу до часу проти пересилань Ватиканського Радіо, Еспанського Національного Радіо українською мовою, а також проти україномовних євангелицьких програм у Монако.

Проф. Михайло Воскобійник інформує читачів „Ню Брітен Геральд" про Україну

Ню Брітен. Конн. — Журналістка Ен М. Кини з газети „Ню Брітен Геральд" опублікувала в числі з 2 грудня 1968 р. інтерв'ю з проф. Михайлом Воскобійником, який викладає історію народів СССР та світову історію в одному з кращих коледжів у стейті Коннектикут — в „Сентрал Коннектикут Стейт Коледжі" в Ню Брітен. Розповівши про те, що батька проф. М. Воскобійника зліквідувало НКВД в совєтській Україні та про прибуття п-ва Воскобійників до ЗСА, авторка згадує, що проф. М. Воскобійник закінчив Сиракюзький університет, має „мастера оф арт", працює над докторською тезою. Багато уваги в цій розмові проф. М. Воскобійник присвятив порівнянню справи освіти в ЗСА і в СССР, де насправді немає ніяких університетських свобід ні під час студій, ні після їх закінчення: московський уряд примусово посилає великі групи випускників працювати туди, куди йому вигідно послати, в тому й на так зв. „цілинні землі", до Сибіру тощо. Проф. М. Воскобійник розповів, а Ен М. Кини виділила товстим шрифтом у своєму репортажі, що „в Україні, другій за важливістю республіці в СССР, з населенням в понад 45 мільйонів осіб, українці є на становищі національної меншини" і що совєтський уряд намагається приховати національну проблему в СССР від очей Заходу: „Не забуваймо, що половина населення СССР це не росіяни, але уряд намагається знівелювати національні особливості і культурні надбання народів". Проф. М. Воскобійник висловив думку, що головною причиною, чому Кремль окупував Чехо-Словаччину, був острах Москви, що поширення прав у сателітній країні заохотить врешті - решт і викличе боротьбу за національні права в самому СССР, зокрема в Україні. „М. Воскобійник має добру базу для своїх висновків, — зазначає п-і Ен М. Кини: він читає газети й журнали не лише з Москви, а і з інших частин СССР. Він вважає, що неспокій між поневоленими національними меншинами є найбільш вразливим місцем в Совєтському Союзі і що американський уряд повинен заохочувати ті свободолюбні рухи та їх підтримувати". Проф. М. Воскобійник висловив переконання, що СССР, як кожна диктаторська країна, розвалиться, в першу чергу завдяки відосередковим визвольним рухам поневолених народів. У кінці інтерв'ю він попередив американських туристів, які відвідують СССР, що їм показують там „потьомкінські села", або ж музеї та ґалерії, але приховують справжнє важке життя совєтських громадян. Майстерно написаний репортаж у „Ню Брітен Гелад" журналістки Ен М. Кини, під наголовком „Професор порівнює освіту в ЗСА і СССР", ілюстрований світлиною з підписом „Михайло Воскобійник, народжений в Україні".

Створюють старовинні музичні інструменти, але тільки для одного колективу

Київ. — За сталінщини Український народний хор, тепер імени його колишнього диригента Г. Верьовки, було доведено до того, що він багато пісень мусів співати в супроводі російських балалайок чи азійських домр. Останніми роками в оркестровій групі хору з'явились бандури, цимбали і сопілки, а на початку цього року була введена й козацька сурма — попередниця сучасного гобою, кобза та старовинна ліра. Художній керівник хору ім. Верьовки, диригент А. Авдієвський, багато разів висловлював побажання в оркестрову групу хору включити ще й такі старовинні українські народні музичні інструменти, як басолю — народну віолончелю, гуслі з часів Київської Руси-України, „дримбу", „бугая", що звуком нагадує контрабас. Про ці побажання диригента згадувано в київській пресі. Тепер каґебівська газета „Вісті з України" в числі 39 з вересня повідомила, що „над створенням таких інструментів працюють народні майстри" і назвала . . . два прізвища, що мало б свідчити про „розвиток української музичної культури". Хор ім. Верьовки має й далі в оркестровій частині невластиві українській народній музиці гармошки та баяни. Виріб в Україні гуслів, басоль, „бугая" й ін. старовинних інструментів лише двома особами і лише для одного хору свідчать не про розвиток української музичної культури, а про її занепад під окупаційним режимом.

Українсько-шведське весілля в Чикаґо

Вінчання панни Наталки Катерини Голубовичівни, дочки мґра Юрія і Євгенії з Барвінських - Голубовичів, з Бо-Боссан Єрнстедтом, сином Бо Гуннар Єрнстедта — генерального консуля Швеції в Чикаґо, відбулося 10 серпня ц. р. в українському православному Катедр. Соборі св. Володимира в Чикаґо. Молодий походить зі старої родини, що від багатьох поколінь працює на шведській дипломатичній службі. Молода Наталка це внучка кол. прем'єра ЗУНРеспубліки д-ра Сидора Голубовича, українського національного діяча Тарнопільщини і посла до віденського парляменту по стороні батька, а по боці матері — це внучка українського композитора Василя Барвінського і правнучка проф. Олександра Барвінського, політ, гром. діяча Галичини й науковця члена Палати Панів (Сенату) у Відні, як також правнучка д-ра Івана Пулюя, професора університетів у Відні і Празі, світової слави фізика і електротехніка (між ін. винахідника так зв. „лямпи Пулюя", первовзору апарату Рентґена, у якого був асистентом, заки став професором віденського університету). Слід згадати, що українсько-шведські зв'язки сягають ще княжих часів, а спільна боротьба шведів і українських козаків за часів Мазепи і Карла XII у 18 столітті зміцнила давні сантименти.

Тайни супружества уділив парох Собору о. Федір Білецький. Шлюбна церемонія відбулась у присутності батьків обох молодих, представників консулярної служби, багатьох представників товариств і організацій, в тому УККА, та приятелів. Шлюбна церемонія дуже припала до вподоби шведським гостям.

Молода пара Наталка К. Голубович та Бо - Боссон Єрнстед

Родина Голубовичів є членом УНСоюзу та ін. організацій **(Н.)**

УКРАЇНСЬКИЙ ФІЛЯТЕЛІСТ ЗДОБУВ ТРИ НАГОРОДИ

Нюарк. — Член Т-ва Українських Інженерів у Філядельфії, інж. А. Сольчаник одержав нагороди за збірки поштових значків на виставці в Нюарку, організованій заходом філятелістичних Клюбів Півн. Ню Джерзі, у співпраці з КОРОС — Товариством Релігійних поштових значків. Інж. А. Сольчаник одержав три нагороди, в тому й срібну медалю. На цій виставці виставляв значки на тему „Богоматір на поштових значках Середньої Европи", „Божа Мати на поштових штемпелях" і „Св. Мартин із Туру на значках". Крім різнонаціональних поштових марок і штемпелів, були виставлені там і штемпелі та значки на українську тематику.

В університеті Лойоли відбувся симпозій, присвячений західнім республікам СССР

Чикаґо (Н. Н.). — Україна, Білорусь і Литва були предметом цілоденного симпозіюму, що відбувся тут заходами політичного відділу Університету Лойоли 7 грудня 1968 р. Це було також академічне відмічення 50-річчя проголошення незалежности цих трьох народів, що віддзеркалювала сама тема: „Інше обличчя революції в Росії — 50 років самовизначення народів: Україна, Білорусь, Литва". На програму симпозія складалися три головні доповіді, співдоповіді та вступне слово і кінцеві уваги. Виступали знавці проблематики національних справ в СССР, в більшості запрошені викладачі з інших університетів. Після кожної доповіді вив'язалася дискусія.

Конференцію відкрив голова департаменту політичних наук, о. проф. Й. Смол, який привітав присутніх та відзначив, що не лише проблематикою симпозія, але і участю в його організації представників етнічних груп, університет Лойолі нав'язує так бажану, а досі занедбану академічними установами в Америці, співпрацю з „досі невичерпаними ресурсами" — установами етнічних груп в ЗСА. Проф. В. Маркусь, організатор симпозія, в ширшому вступному слові представив проблематику, схарактеризував спільні і відмінні риси у розвитку трьох націй між Балтійським і Чорним морями, опанування яких Росією стало трамплїном до її дальшого просування в Европу.

Першу доповідь на тему „Виникнення і розвиток модерної литовської нації" виголосив проф. В. Стенлей Вардіс з Університету Оклагоми. Доповідь була стислим переглядом проблем і процесів п'ятдесятирічної історії Литви, з підкресленням ряду проблем із комплексу російської „Махтполітік". Співдоповідачем був проф. географії й економіст Едвін Дрейн з Університету Іллінойс, що підніс важливе питання, наскільки природа совєтської експансивної економіки утруднює незалежність балтійських країн.

Проф. Іван Л. Рудницький з Американського Університету у Вашинґтоні доповідав на тему: „Радянська Україна з 50-річної перспективи". Доповідач, у противагу до проф. Вардіса, який зайнявся головно періодом литовської незалежности, говорив про процеси в Україні після того, як спроба утворити незалежну і демократичну державу не вдалася. Головною тезою проф. Рудницького була думка, що, не зважаючи на тоталітарний режим і контролю Москви, період Радянської України є етапом на шляху формування модерної української нації, та що комунізм був змушений зробити ряд компромісів з українським національним рухам. Проф. Роберт Салливонт з Університету Міссурі в Сент-Люї коментував цю доповідь та підніс ряд цікавих думок про інтеґраційні процеси в СССР і зокрема в Україні, як також про тенденції до самобутнього розвитку і самовияву українського народу.

Білоруську тематику порушив у своїй доповіді „Білорусь на шляху формування як нації" Ян Запруднік із Радіо „Свобода" в Ню Йорку. Доповідач представив еволюцію білоруського національного руху в 19 і 20 стол., докладніше зупиняючися на передреволюційному періоді. Його теза про БССР перегукувалася з думками Рудницького, а саме, що російські комуністи мусіли врахувати національний рух і піти з ним на компроміси. Цю доповідь коментував В. Маркусь, який підкреслив кілька елементів у теперішньому процесі націотворчого існування Білорусі, головно підкреслюючи стан національної свідомости білорусів. Від позитивної відповіді на це питання, точніше, від інтензивности білоруської свідомости залежатиме майбутнє Білорусі в її доволі важкому геополітичному положенні супроти свого північного сусіда.

Проф. Джон Армстронґ, широко відомий знавець національного, а зокрема українського питання в СССР, з Висконсинського Університету виголосив кінцеву підсумкову доповідь. Він зупинився на останніх процесах ферментів і дії відосередніх сил в трьох республіках, з'ясував природу цього опозиційного руху і оцінив совєтські протизаходи. У висновку, проф. Армстронґ ствердив, що Москва не розв'язала питання національностей і стоїть перед дальшими труднощами. Її зовнішня політика великою мірою умотивована також цією проблемою (напр., події в Чехо - Словаччині).

Між 80 і 120 осіб на трьох сесіях прислухувалися цим доповідям: між ними були студенти, викладачі та запрошені гості з національних груп. В організації симпозія співпрацювали з університетом Лойолі Американська Литовська Рада та українські професіоналісти Чикаґо. Обидві інституції спричили фінансово у переведенні цієї академічної імпрези. Український Студентський Клюб при Університеті Лойоли активно включився в організаційну працю. З його ініціятиви також проведено виставку книг про три країни, яка робила гарне враження.

Під час вечері з участю доповідачів, представників університету та запрошених гостей, окремі речники груп передали директорові бібліотеки Лойоли понад 40 книг про їхні країни в західних мовах. Найбільше було книг про Україну, що їх закуплено із спеціяльного фонду. На нього склалися пожертви різних громадян, головно наших професіоналістів — лікарів, інженерів, ветеринарів, бібліотекарів, викладачів та інших громадян. З цього фонду мають бути закуплені ще дальші книги, щоб доповнити колекцію Лойолі до поважної збірки, другої в Чикаґо кількістю і якістю після Чикаґського Університету.

Між гостями на цій вечері були від литовців ген. консул Даужвардіс, проф. Адамович від білорусів і проф. Витанович від українського наукового світу.

Вцілому, це була одна з корисних академічних імпрез, яка перериває рутину й традицію американських університетів „замкнення у своїй вежі із слонової кости", як також не менше некорисну настанову деяких етнічних груп замикатися із своїми проблемами „в етнічних ґеттах". Так підсумував один з аспектів цієї імпрези її організатор, В. Маркусь, заповідаючи, що доповіді і співдоповіді будуть опубліковані окремим томом в одному з американських видавництв.

Поставлено пам'ятник на могилі сл. п. проф. І. Кабачкова

Савт Бавнд Брук. — 2-го грудня ц. р. минуло 6 років від смерти проф. Івана Кабачкова, незмінного державного контролера Української Народної Республіки, який діяв в цьому характері від 1919 р. та не втратив цього титулу до останніх днів свого життя на чужині. Заходом окремого Комітету при Представництві Державного Центру УНР за кордоном в Ню Йорку, і завдяки жертвенності громадянства, на українському цвинтарі в Бавнд Бруку побудовано пам'ятник, посвячення якого відбудеться весною 1969 року. Проф. Іван Кабачков, видатний економіст, відзначався особливою простолінійністю характеру, скромністю та милою вдачею, що — при його поважних кваліфікаціях і відданості українській державницькій ідеї — робило його небуденною індивідуальністю. Він втішався великим авторитетом і загальними симпатіями.

Ювілей Союзівки крізь Екові окуляри („Лис Микита")

„Голос Америки" інформує слухачів про життя українців в Америці

Вашингтон, Д. К. — Ц Український Відділ „Голосу Америки" передав у серії трьох монтажів в днях 28, 29 і 31-го грудня 1968 огляд найважливіших подій з життя українців в Америці, про які він інформував обширно своїх слухачів на Україні. До таких подій зачислив „Голос Америки" в своїх кінцеворічних монтажах смерть поета Євгена Маланюка, цитати поезій якого повторено в монтажі, участь української делеґації в Конференції Прав Людини у Тегерані, про яку передано частину інтерв'ю із д-ром Володимиром Душником, відвідини Верховного Архиєпископа УКЦ Кардинала Йосипа Сліпого в Америці і Канаді, про які вімки із численних репортажів з промовами достойного гостя та повний репортаж із зустрічі з Владиками Української Православної Церкви передано в монтажі, заснування Катедри Українознавства на Гарвардському Університеті, відзначення 75-річчя „Свободи", з якого наведено уривки з раніше переданого інтерв'ю з гол. редактором Антоном Драганом, та публікації книжок переслідуваних на Україні Чорновола „Лихо з розуму" й Івана Дзюби „Інтернаціоналізм чи русифікація". В згаданих трьох монтажах згадано теж репортажі про інші важливі події, як смерть основника Пласту д-ра Олександра Тисовського, поїздка футбольної дружини „Тризуба" до Центральної Америки, виступ танцювального ансамблю СУМА „Верховинці", здобуття звання „Міс Свобода" панною Лідією Величко, концерти дівочої капелі бандуристок під проводом Петра Потапенка, діяльність „Театру в п'ятницю" у Філядельфії, концерти співаків Андрія Добрянського і Галини Андреадіс ,та про цілий ряд інших подій. Про всі ці події з життя українців в Америці звітував постійно і обширно впродовж минулого року Український Відділ „Голосу Америки" та одержав на них чимало прихильних відгуків від слухачів на Україні. Керівником Українського Віділу ,„Голосу Америки", який має щоденні одногодинні передачі, є дир. Михайло Терпак.

Україніка в університеті в Токіо

Токіо, Японія. — Професор Альбертського університету в Канаді д-р Яр Славутич, збираючи матеріяли до праці „Совєтська мовна політика", знайшов у сутеренах університетської бібліотеки в Токіо близько 100 видань АН УССР, переважно з 1920-х років, у тому й „Український Архів", „За сто літ", збірники на пошану акад. М. Грушевського, дослідження Курило, Синявського та ін. На його прохання, бібліотекарі пообіцяли занести ті видання до каталогу бібліотеки. Д-р Я. Славутич побував також у Австралії та, як повідомляє в листі, у багатьох країнах Азії. Він уже повернувся до Лондону, де продовжує збирати матеріяли у бібліотеці Британського Музею.

Помер перший генеральний секретар ОН Трігве Лі

Осло, Норвеґія. — Дня 30 грудня 1968 р. помер у Ґейло перший генеральний секретар ОН Трігве Лі, як припускають від удару серця. 72-річний Трігве Лі обідав за столом із своєю дочкою, несподівано впав і лікар константував смерть. Трігве Лі був першим генеральним секретарем ОН від 1946 до 1953 р. включно. Його кандидатуру на найвищий пост в Організації Об'єднаних Націй підтримали і ЗСА, і СССР. Однак, впарі з наростанням холодної війни Совєтський Союз та інші комуністичні країни почали вбачати в ньому ворога. Коли Трігве Лі заявив, що заходи ОН у Кореї проти комуністичної аґресії є справедливими заходами, делеґація СССР взагалі перестала звертатись до генерального секретаря ОН безпосередньо. В інших справах Трігве Лі зазнавав критики і з боку представників країн вільного світу. „Мене критикують з усіх сторін — сказав якось Трігве Лі. Одні називають мене реакціонером, інші червоним дияволом. Але мене не турбують такі обвинувачення доти, доки я їх чую від обох сторін". Трігве Лі працював для ОН дійсно з посвятою. Він налагодив постійний секретаріят, розбудував різні відділи ОН, врешті довів до будови постійної квартири ОН в Ню Йорку. Коли до головної квартири надійшла вістка про його смерть, представники багатьох країн віддали останню пошану Трігве Лі, прапор ОН був опущений на половину щоглі ,але делеґація СССР не приєдналась до цього спонтанного вшанування першого діяча ОН. Лише увечорі на засіданні Ради Безпеки совєтські делеґати також вшанували пам'ять Трігве Лі однохвилинною мовчанкою, разом з представниками усіх інших країн, відгукуючись на заклик представника Абісінії.

ВИСЛІДИ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

Футбольна дружина УСК-у Ню Йорк перемогла з рахунком 2:1 сильного суперника „В. В. Готче" в мистецьких змаганнях „Великої Десятки" Німецько - американського Футбольного Союзу, які відбулися 25-го грудня в Ню Йорку. Стрільцем обох воріт для УСК-у був Володимир Шмотолоха.

Читайте українські книжки і газети, бо часто читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

ТУРЕЦЬКІ ВЛАСТІ ПЕРЕСЛУХУЮТЬ арештовану спільницю американця 33-річного Ґері Болдіна, який у минулу неділю застрілив на летовищі в Істанбулі двох поліціянтів і одного цивільного та врешті сам згинув від пострілів, коли намагався втекти з даху адміністраційного будинку летовища. Названий американець і 20-річна Патрісія Енн Сідс були під підозрою, що перепачковують наркотики.

ПРЕЗИДІЯ ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ „СЛОВО"

ділиться з усім Українським Громадянством сумною вісткою про смерть відомої письменниці, лікарки і громадської діячки

СОФІЇ ПАРФАНОВИЧ

Померла Письменниця в Дітройті на 71-му році життя після тяжкої недуги.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Український Літературно Мистецький Клюб Ню Йорк 149-2

● З Літературно-мистецького Клюбу повідомляють, що в п'ятницю 3 січня 1969 р. відбудеться там вечір під гаслом „Мистці про мистців — про мистецькі проблеми і власну творчість". Це не буде відоме з давніших років т. зване обговорювання виставки, а виголошення коротеньких заяв-доповідей якимдесятком активних сучасних членів ОМУА. Початок о год. 8 веч.

Повідомляємо з безмежним сумом Родину, Приятелів та Знайомих, що дня 29-го грудня 1968 р. по короткій і важкій недузі відійшов у Вічність наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ТЕСТЬ і ДІДУНЬО

сл. п. мґр. фармації

СЕМЕН БАРАБАХ

уроджений 9-го вересня 1899 р.,

учасник Визвольних Змагань 1917-20 рр. в рядах УГА і УНР Армій, довголітній суспільний діяч Станиславова, Яблонова і Коломиї, член багатьох українських організацій.

ПАРАСТАС за Душу Покійного буде відправлений у п'ятницю, 3-го січня 1969 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні J. Brennan, 858 N. 22nd Street у Філядельфії, Па.

ПОХОРОН в суботу, 4-го січня 1969 р. о год. 8-ій рано з того ж похоронного заведення до української католицької церкви св. Миколая при 24 і Поплар, а опісля на Український Католицький Цвинтар на Факс Чейс.

В глибокому смутку:

дружина — ГАЛИНА
син — МИРОСЛАВ з дружиною ЗВЕНИСЛАВОЮ
донька — ЯРОСЛАВА з мужем мґр. ТЕОДОСІЄМ ОНУФЕРКОМ
внучка — ЛІДУСЯ ОНУФЕРКО

Ділимося болючою вісткою з Рідними, Приятелями та Знайомими, що 8-го грудня 1968 року, відійшов від нас у Вічність наш Найдорожчий БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.

Проф. ІВАН ЗАЯЦЬ

б. учасник Визвольних Змагань, професор історії і географії гімназій у Яворові, Тернополі та державної гімназії в Перемишлі, довголітній член НТШ у Львові та куратор нумізматичного відділу Львівського Державного Історичного Музею.

Після смерти своєї найдорожчої Дружини Марії з дому Напурко, Покійний переїхав до ЗСА в 1965 році. Однак жахливі переживання останньої війни і повоєнні злидні, зовсім підірвали Його здоров'я, та не дозволили вже Йому брати активної участи для добра Дорогої Батьківщини, для якої остав він вірним, примірним, чесним і ідейним сином до кінця свого життя.

У глибокому смутку:

донька — д-р ІЗЯСЛАВА з мужем д-ром А. ДРЕЗНЕРОМ
донька — д-р ЗЕНОВІЯ
донька — мґр. ІВАННА з мужем інж. В. ЯВОРСЬКИМ
внуки — ВІКТОР і ХРИСТЯ ЯВОРСЬКІ
кузин — інж. ВОЛОДИМИР НАПУРКО

Ділимось з глибоким смутком болючою вісткою з Українським Громадянством, що в п'ятницю, 27-го грудня 1968 р. в Дітройті упокоїлась в Бозі

Д-р СОФІЯ ПАРФАНОВИЧ

лікарка, громадська діячка і видатна українська письменниця та публіцистка, авторка цілої низки повістей, оповідань і статтей та книжки „Гігієна жінки", відзначена кількома літературними конкурсами.

Покійниця була членом Управи Культурно-Громадського Клюбу від початку його існування.

Пам'ять її буде вічна.

УПРАВА КУЛЬТУРНО-ГРОМАДСЬКОГО КЛЮБУ в ДІТРОЙТІ

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що після тяжкої недуги відійшла у Вічність 26-го грудня 1968 року наша Дорога

ДРУЖИНА, МАМА, СЕСТРА, ТЕТА і БАБУСЯ

бл. п.

КАТЕРИНА ПРИШЛЯК з дому ІВАЩИШИН

народж. 21-го квітня 1896 р. в с. Тучне, пов. Перемишляни.

ПАРАСТАС відправиться в п'ятницю, 3 січня 1969 р. в похоронному заведенні І. Гасина, 4242 Old York Rd., Philadelphia, Pa.

ПОХОРОН в суботу, 4-го січня 1969 р. о год. 9-ій ранку з церкви Царя Христа на цвинтар Факс Чейс.

Горем прибиті:

муж — ІВАН
сини — ОЛЕКСА з Рідньою
МИКОЛА з Рідньою
брат — МИКОЛА ІВАЩИШИН з Рідньою в Україні
кузин — МИХАЙЛО ІВАЩИШИН з Рідньою

Капеля Бандуристів ім. Тараса Шевченка

ділиться з Громадянством сумною вісткою про несподівану смерть члена Капелі — соліста

ІВАНА САМОКИША

що несподівано помер в наслідок серцевого удару в п'ятницю, 20-го грудня 1968 року.

●

Висловлюємо свій жаль по втраті дорогого нам Побратима та глибоке співчуття Родині і всім Друзям Покійного.

Хай буде легкою Йому не рідна земля і вічна пам'ять.

Замість квітів на могилу Приятеля

сл. п. МИХАЙЛА СЛІПЦЯ

складаємо 10.00 долярів на НТШ в Сарсель, Франція.

Микола і Степан ІВАНИЦЬКИЙ

Акрон, Огайо

Замість квітів на могилу

бл. п. ОЛЕКСИ ЗЛОНКЕВИЧА

члена ООЧСУ

складаємо 25.00 долярів на Катедру Українознавства при Гарвардському Університеті.

42-ий ВІДДІЛ ООЧСУ

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в неділю, 29-го грудня 1968 року відійшов ненадійно у Вічність наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і БРАТ

МАРІЯН ПОПЕЛЬ

уроджений 1911 року в Турці над Стриєм, абсольвент Української Католицької Богословської Академії у Львові.

ПАНАХИДИ у вівторок, 31-го грудня і в середу 1-го січня, о год. 8-ій вечора в похоронному заведенні Петра Яреми, 129 East 7th Street, New York, N.Y.

ПОХОРОН в четвер, 2-го січня 1969 р. о год. 10-ій вранці до церкви св. Юра і опісля на Український Православний Цвинтар у Бавнд Бруку, Н. Дж.

і вся Рідня

Горем прибиті:

дружина — НАДІЯ
син — ЮРІЙ
сестра — ДАРІЯ ГАВРИЛЮК з Родиною
брат — БОГДАН з Родиною
брат — СТЕПАН з Родиною
і дальша Родина

Ділимося сумною вісткою з усім Українським Громадянством, що 26-го грудня 1968 року відійшла від нас у Вічність

БЛ. П.

Д-Р СОФІЯ ПАРФАНОВИЧ

довголітня голова Відділу, незабутня і заслужена членкиня Українського Лікарського Товариства Північної Америки — Відділ у Мішіґен.

ПОХОРОН відбувся з церкви Непорочного Зачаття в Дітройті 30-го грудня 1968 року.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

УКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ — ВІДДІЛ МІШІҐЕН

Монтреаль відсвяткував 100-річчя гімназії у Львові

На знимці (зліва) сидять: о. радник Іван Гаврилюк, судовий радник Ю. Цьонка, пан М. Чипчар, пані Ірина Вахнянин, дружина пок. проф. з Головної, пані Степанія Залеська, вдова по директорові Філії УАГімназії св. п. о. проф. д-рові М. Залеським, пані Наталія Федів — синова св. п. дир. Філії УАГ Степана Федева, проф. Богдан Ковальський і о. Василь Бринявський. Посередині в другому ряді стоїть голова Комітету Ярослав Пришляк.

Заходами Ділового Комітету в Монтреалі влаштовано 17-го листопада Ювілейну Товариську Зустріч для відначення століття Української Академічної гімназії у Львові.

В залі ресторану Гелен-де-Шамплен на острові св. Олени зібралось 45 осіб, щоб в дружнім настрої вшанувати ювілей Альма Матер та споминами перенестись в безжурні літа молодости.

Зустріч відкрив Я. Пришляк, голова Ділового Комітету, з'ясовуючи ціль ювілейних святкувань. На його заклик повстанням з місць і однохвилинною мовчанкою вшановано пам'ять померлих професорів і учнів гімназії.

Між почесними гістьми були присутні п-і Степанія Залеська, вдова по директорові Філії УАГ св. п. о. проф. д-р М. Залеськім, п-і Наталія Федів — синова св. п. дир. Філії Ст. Федева, п-і Ірина Вахнянин, дружина покійного професора з Головної та проф. Б. Ковальський. Гімназійних сеньйорів репрезентували радник Ю. Цьонка і М. Чипчар. Програмою вечора вміло керував майстер церемоній І. Вахнянин.

Вечерю попередила спільна молитва, яку провів о. радн. І. Гаврилюк. Головним промовцем був д-р Р. Струмінський, який на вступі подав цікаве, джерельне пояснення значення слів Альма Матер, а згодом глибше проаналізував ролю й здобутки УАГ в національному відродженні Галичини. Усні привіти зложили п-і Н. Федів і проф. Б. Ковальський, а з письмових відчитано привітання від Центрального Ділового Комітету, підписане о. шамб. М. Харкною, як головою і мгр І. Костюком, як секретарем. Учасники схвалили проєкти привітань для Почесного Протектора ВПреосв. Кир Івана Бучка і для Центрального Ділового Комітету. Отець радн. І. Гаврилюк подав звіт із Ювілейної Зустрічі на Союзівці.

В розваговій частині програми Є. Костюк в дотепній формі поділився споминами про своїх гімназійних професорів. Ці спомини доповнили М. Чипчар і Ст. Ганас. На загальне бажання Ст. Ганас відчитав ще нарис зі „Свободи" про львівських батярів.

Під кінець програми вибрано місцевий ініціятивний Комітет для створення Об'єднання б. учнів УАГ, в склад якого ввійшли: о. радн І. Гаврилюк, Я. Пришляк, п-і Олена Вахнянин-Форжет, радн. Ю. Цьонка і мгр Ст. Ганас.

Молитвою, відспіванням Гавдеамус ігітур і спільною знимкою закінчилась приємна Зустріч друзів шкільної лавки, які мали нагоду цього вечора в згадці про гімназійні часи пройтись ще раз спільними — хоч порослими вже грубим мохом часу — стежками своєї молодости.

Н. Н.

ВІН ГІДНИЙ СПОМИНУ

(СВ. П. ВАСИЛЬ ПРОЦЬ)

3-го жовтня в Ст. Полі, Міннесота, відійшов у вічність учасник визвольних змагань з першої світової війни Василь Проць, залишивши дружину, дві дочки, двох синів і восьмеро внуків. Як сімнадцятилітній хлопець, покійний вступив добровольцем в ряди української армії, залишаючи свою матір-вдову з чотирма меншими дітьми, рідне село Золоту Слободу, не думаючи, що залишає це на завжди, бо химерна доля понесла його в широкий світ.

Після програної війни з частиною української армії покійний перейшов до Чехо-Словаччини, де перебував до 1925 р. а після цього при помочі рідні, удалось йому виїхати до Америки, де в місті Ст. Полі провів майже ціле життя. Але і тут доля не була ласкавою для нього. Тяжка праця за марний гріш, то безробіття, і врешті родинне нещастя, бо після кількох років подружжя померла його перша дружина, залишивши малу дитину.

Після 43-ох років пережитих в Америці покійний не залишив мастку, але він залишив на тому світі свій труд, як доказ сповненого обов'язку супроти церкви, свого народу і своєї родини.

Він залишив четверо дітей добре вихованих і вивчених, які не соромляться свого походження й вживають батьківської мови, де тільки мають нагоду.

За 43 роки життя в Америці покійний навіть не вспів виплатити одної хати, хоч невтомна праця була змістом його життя.

Але запитайте, скільки він дав на народні цілі? Скільки він вислав грошей для родини і на всякі народні цілі на Батьківщині? Скільки спровадив залишенців з Европи по другій світовій війні, і дав їм навіть даром тимчасово приміщення у своїй малій хаті. До послідньої хвилі слав посилки для своїх рідних на Україну.

Скільки труду і гроша він вложив в громадську роботу? Він брав участь в церковних і світських імпрезах, належав до церковного хору, був дяком, як треба було.

В цьому всьому помагала йому його дружина Тетяна, що, хоч народжена в Америці, володіє прекрасно українською мовою. Вона не жалувала труду ні часу для новоприбулих, помагала шукати праці, приміщень і за тяжко запрацьований гріш купувала речі для тих, котрим доля не пощастила вирватися у вільний світ, хоч ніколи їх не бачила й не знала.

Покійний був членом УНС зі своєю родиною й належав до парохії св. Михаїла в Мінеаполісі.

Ще слово подяки для учасників похорону, що своєю численною участю віддали пошану покійному за його життєвий труд. Передовсім широ-сердечна подяка від родини й приятелів Всечеснішим отцям всіх трьох православних церков в Твин Сіти, що своєю участю в церковних відправах звеличали похорон покійного й відпровадили його на вічний спочинок на цвинтар. Це були: Всч. о. Антоній, Всч. о. Кість і Всч. о. Куданович. Рівнож сердечна подяка хорові.

Богдан Гуцал
односельчанин

50-річчя Т-ва Єдність у Філядельфії

50-річний Ювілей Т-ва Єдність, Відд. 163 УНСоюзу відбувся 20 жовтня в приміщенні „Тризуба" при численній участі членів і гостей.

Вікрив це свято предс. Мик. Курко і завізвав членів, щоб постанням з місць і однохвилинною мовчанкою вшанувати пам'ять тих членів і засновників, котрі відійшли у вічність. Після того о. Миколай Левицький провів молитву і побажав членам і гостям прожити Многая літа!

Дальшою програмою проводив тостмайстер Іван Потучко. Покликаний до слова організатор і основоположник Відділу Стефан Гвіздь поінформував і дав огляд 50-річної праці членів Т-ва, пригадуючи, що ми мали в Т-ві дуже активний аматорський кружок, котрий відіграв кільканадцять театральних п'єс. Був свій хор і оркестра; ми мали все своє, як приходила потреба щось робити для Товариства.

Для Укр. Нар. Союзу я працював тоді дуже енергічно, бо, будучи агентом в чужій асекураційній компанії, мав нагоду запізнатися з людьми з різних сторін і повітів, з людьми ще не так дуже свідомими, і вписував їх до УНСоюзу. Була це не легка праця для організатора, але працювати для Батька Союзу треба було комусь бо без того наші люди були б вписані чужими агентами до чужих асекураційних компаній, з котрих не мали б таких користей, які ми маємо в УНСоюзі.

Нашим обов'язком має бути все ставити УНСоюз на першому місці, і кожний українець і українка повинні бути горді з того, що стали членом такої достойної організації, якою є УНСоюз.

Присутні члени і гості прийняли цей звіт з вдоволенням і рясними оплесками. Покликаний до слова головний радний І. Одежинський висказався з похвалою про Ювілята, Т-во Єдність, ґратулюючи тим піонерам і основникам відділу, котрі так ревно працювали й організували наших людей. Другий наш головний радний Стефан Гавриш також склав ґратуляції Ювілятові Єдність, і заохочував членів брати активну участь в приєднуванні нових членів. Покликані до слова панове Микола Наконечний і Микола Волос, перші члени і основники пожелали всього доброго і великого збільшення числа членів. Після того наступило висвітлювання фільму з України, що зробив пан Яким Козел, котрий недавно вернувся з туристичної поїздки по Україні.

Наприкінці треба скласти подяку Ювілейному Комітетові і панству Іваної і Анні Квік за таке дбайливе старання, бо це під їхнім проводом все удалось якнайкраще. Коли заграла музика, всі пішли в танець без різниці хто- і як, старі і молоді. Всі бавились, і на цім „Золотий Ювілей Т-ва „Єдність" закінчено.

Іван Потучко

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 5-го СІЧНЯ 1969 р.

ДЖАНСОН СИТІ, Н. Й. Річні загальні збори Т-ва Запор. Січ — 21 Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр. Меморіальному Осередку. На порядку: звіти Управи та вибір нової на 1969 р. та святкування 75-річчя УНСоюзу. Проситься чл. прибути. — Управа.

НЕДІЛЯ, 12-го СІЧНЯ 1969 р.

ПІТТСБУРГ, Па. Річні збори 53-го Відділу о годині 1-ій по пол. у церковній залі при 7-ій вул. і Carson St. Участь всіх членів обов'язкова. — І. Микитюк, предс., В. Сачко, секр.

БРИДЖПОРТ, Конн. Річні збори Т-ва Укр. Січ — 59 Відд. о год. 2-ій по пол. в УНД, 500 Галлет вул. На порядку: звіти Контр. Комісії і Управи, вибір Управи на 1969 р., справа організовання нових членів. По зборах — перекуска для членів даром. Проситься членство прибути. — С. Гуменюк, предс., В. Макійчик, кас., М. Галькевич, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 367 Відд. о год. 1:30 по пол. в Укр. Амер. Клюбі. По зборах — Прийняття і вшанування померлих членів. Проситься чл. прибути і вирівняти свої вкладки. — П. Дзюба, гол., Т. Песко, кас., В. Попович, секр.

Розшуки

МАРІЯ з ГРОМАДКІВ ЛЕМІЩУК
пошукує синів:
АЛЕКСАНДРА, ЯРОСЛАВА і ТЕОДОЗІЯ
які виїхали зі Славська, пов. Стрий 1941 р. Хто знав би про них, або вони самі, прошу писати на адресу:
Maria Lemiszczuk
128 — 1st Avenue
New York, N.Y. 10009
Заграничні часописи прошу про передрук.

ТАРЗАН, Ч. 6115. Розгадування мідяного письма!

Іто, тямлючи мову ударів в барабан, якою його примітивні приятелі знахурі звикли пересилати звукові вістки через джунглі, намагається допомогти Тарзанові відчитати ті праісторичні крапковані і рисковані символи таємного мідяного письма з кварцової печери.

Я читатиму, що говорить мені моє мідяне письмо. Я казатиму бом для крапок і бум для рисок. Як ось: Бум бом бом!... Бом бум, бом бум, бум! Бум... Бом! Бум бум!

Може ми відкриваємо праісторичну говорену мову, Іто! Мову Бом-бум! Бум, бум, бом! Бом! Бом бом бум!

Це звучить, Тарзане, якраз як оті знахурі, що говорили на своїх барабанах у джунглі.

Бум бом! Може це не таке глупе, як здається. Може люди золотого короля говорили якраз таким способом! Комбінацією коротких і довгих ударів або гурготів, замість звукових слів.